

Člani Izvršnega sveta SRS na obisku v naši železarni

V sredo, dne 30. oktobra, so obiskali našo železarno člani Izvršnega sveta SRS tov. Rudi Čačinović, predsednik odbora za gospodarstvo, inž. Viktor Kotnik, predsednik odbora za plan in tovariš Dolinšek, sekretar za industrijo. S predstavniki uprave podjetja, organov samoupravljanja ter družbeno-političnih organizacij so razpravljali o nekaterih gospodarskih vprašanjih železarne.

EE šamotarna

Znižanje stroškov

V ponedeljek, 28. oktobra, je bila redna seja DS EE šamotarne. Obratovodja tov. Roman Stana je izčrpno poročal o uspehih v preteklem mesecu, pa tudi o neuspehih in težavah, ki jih ima obrat pri tehnološkem procesu.

Iz poročila je bilo razvidno, da je bil družbeni načrt prešežen za 6,28 odstotka, čeprav asortimenta pri pečenem izdelku tudi to pot niso dosegli. So pod planom za 12 ton pri šamotni opeki in za 6 ton pri izdelavi dinas opeke.

Ostali kvalitetni pokazatelji so ostali v mejah prejšnjega meseca, le da se je produktivnost povečala za 2 kg na uro na moža ter so dosegli 84 kg na uro na moža.

Izredno zanimiva je bila analiza stroškov v devetih mesecih letošnjega leta. Zaradi večje porabe odpadkov namesto drage žgane gline je šamotarna prihranila 6 milijonov 500.213 dinarjev. Še bolj zanimivo je, da jim je uspelo znižati tudi predelavne stroške, in sicer za 3,830.402 dinarja.

Skupno znižanje stroškov pa znaša 22.116.427 dinarjev.

Pri analizi posameznih vrst stroškov je bilo precej razprave, zakaj so se usluge rednega vzdrževanja povečale, posebno usluge delavnic, in sicer za 375 din na tono. DS EE je bil mnenja, da naj se čim več izdelava lastni delavnici, namesto v centralnih delavnicah. Pri ostalih vrstah stroškov ni bilo večjih sprememb.

Poročilo asistenta za vzdrževanje je vsebovalo sedanje stanje IV sklada, režijske stroške in dodatna sredstva ter koliko smo v tem letu teh sredstev porabili. Opozoril je, da so se usluge OZOD podražile in bomo morali paziti, da le-teh ne bomo prekoračili.

Rekordna proizvodnja v martinarni

V torek, 29. oktobra 1963, je izdelala martinarna 1101 tono SM jekla. To je do sedaj najvišja dnevna proizvodnja pri obratovanju s šestimi pečmi.

ŽELEZAR

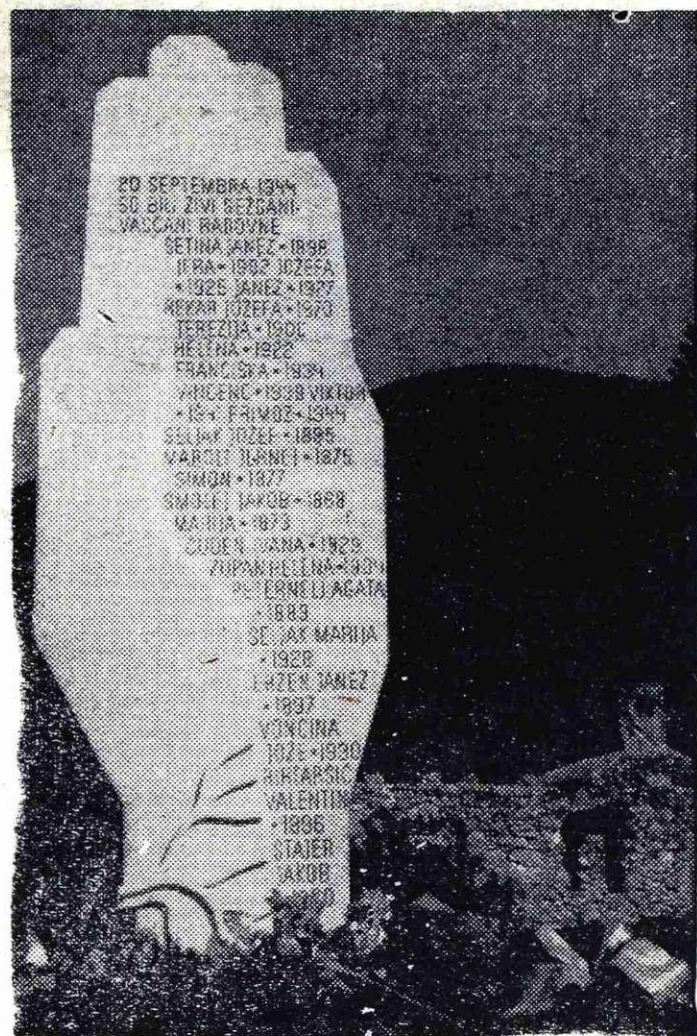

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, 2. NOVEMBRA 1963

ŠTEV. 44/V.

Ob dnevu mrtvih

motarni in so še danes v železarni ter da morajo biti vse naprave vzdrževane v redu. Proti kršilcem je treba disciplinsko ukrepati. Žgalci morajo vzdrževati v redu gorilce in ostale ventile ter premikalne naprave.

ar

Gospodarsko-politična konferenca Železarne

Pretekli petek je bila v dvorani Delavskega doma na Jesenicah gospodarsko-politična konferenca Železarne Jesenice, katere so se udeležili vsi člani CDS in UO podjetja, poleg njih pa se člani Tovarniškega komiteja ZKS in Tovarniškega komiteja ZMS ter člani Izvršnega odbora sindikata. Na konferenco so bili vabljeni tudi vsi vodje sektorjev, obratovodje ter predsedniki sindikalnih odborov in sekretarji osnovnih organizacij ZKS v ekonomskih enotah.

Po izčrpnem poročilu ter živahni razpravi, ki se je nanašala na gospodarska vprašanja, so imenovali posebno komisijo, ki je pripravila ustrezni zaključek konference. Zaključki bodo predloženi v razpravo CDS Železarne Jesenice.

Tisoče migljajočih lučk, tisoče cvetov in tisoče sklonjenih glav. Spominjamo se mrtvih, spominjamo se vseh, ki so pred nami prehodili pot življenja. Vseh, ki smo jih poznali in ki jih nismo poznali. Spominjamo se so delavcev, znancev, prijateljev, svojcev, spominjamo se vseh, ki so pred nami legli k večnemu počitku.

Dan mrtvih smo tudi letos proslavili svečano. Na vseh pokopališčih v občini so se zbrale nepregledne množice, na vseh pokopališčih si lahko videl reke ljudi ob nepreglednih množicah lučk in cvetja, s katerimi so zasuli grobove svojih dragih. Na jeseniškem pokopališču je bila osrednja svečanost ob grobovih padlih borcev.

Kratek program, ki ga je pripravila in izvedla domača Svoboda, je še doprinesel k svečanosti. Prav posebno pa smo se letos spominjali tudi žrtev strašne tragedije v glavnem mestu Makedonije in v dolini Piave.

Komemoracije so zaključene, vendar se ljudje ne razhajajo. Mrak se vedno bolj spušča, toda na pokopališčih je svetlo od neštevilnih lučk. Nekatere ugašajo, prižigajo pa se nove. Tema je vedno bolj gosta. Tudi množice se počasi redče, cvetje in lučke pa ostajajo.

Pozno v noč vidim rdeč odsev s pokopališča, ki vedno bolj blede. Sveče dogorevajo. Obiskovalcev ni več. Grobovi so utonili v temo.

14. redna seja upravnega odbora

24. oktobra je bila 14. redna seja upravnega odbora železarne, na kateri so člani razpravljali o predlogu dopolnitve sistema za stimulatívno nagrajevanje, o ponovnem predlogu operativnega načrta za oktober, pregledali sklepe prejšnje seje UO in analizirali sklepe 23. rednega zasedanja CDS ter reševali tekoče probleme in prošnje.

Upravni odbor je razpravljal o predlogu kadrovskega sektorja glede popravkov startnih osnov nekaterim ekonomskim enotam, predvsem tistim, ki z osebnimi dohodki v primerjavi z ostalimi slabo stojijo in jim je

bila startna osnova postavljena, da kljub prizadevanju z osebnimi dohodki niso napredovali. Popravek bi veljal od 1. novembra naprej, ostal pa bi tudi stimulatívski faktor za izpolnjevanje plana, seveda le do ure-

ditve celotnega sistema nagrajevanja v železarni. O tem predlogu, s katerim se je UO strinjal, bo razpravljala še komisija za nagrajevanje, ki ga bo posredovala centralnemu delavskemu svetu.

V zvezi z nagrajevanjem je UO zadolžil upravo podjetja, da čimprej pripravi program z določenimi roki reševanja posameznih problemov nagrajevanja, ki so predvsem naslednji:

— vrednotenje ključnih in kritičnih delovnih mest v

osnovni proizvodnji s tem, da bo pri tem upoštevana analitična ocena in delovni pogoji;

— vskladitev med obračunsko osnovo in gibljivim delom osebnih dohodkov tako, da se povečajo obračunske osnove na račun gibljivega dela;

— ureditev normnega sistema na podlagi tehničnih norm;

— ureditev stimulacije za znižanje materialnih stroškov (Nadaljevanje na 9. str.)

Nov stroj v žičarni

Letos v aprilu smo pri podjetju »Plamen« v Kropi kupili nov stroj za potrebe žičarne. Stroj so montirali v avgustu, 23. septembra pa je začel poskusno obratovati. Omenimo naj še, da je bil stroj izdelan v SZ.

Že med montažo stroja so opazili, da je obdelava zobatih koles bila zelo slaba. Prednost novega žičarskega stroja je v tem, da delavec dela z manjšim fizičnim naporom, ker laže namesti kolobar na odvijalno vreteno. Pri snemanju kolobarja gotove vlečene žice pa si lahko pomaga z električnim dvigalom. Prednost je tudi v tem, da pri varjenju varilni šiv lahko obrusi s smirkovo kolutjo in ni treba ročno odstranjevati tega šiva kot je potrebno pri drugih strojih.

Priprave za rekonstrukcijo naših predelovalnih obratov so v polnem teku. Pred kratkim so na Belškem polju v carinskem skladišču vskladiščili štiri stroje za hladno predelavo žice prav tako za potrebe žičarne, ki so prispeli iz ZDA. To je prva pošiljka strojev, vseh ki so namenjeni za žičarno in ki jih bomo kupili v ZDA, pa je trinajst. Štirje stroji bodo enobobenski, dva stroja sta enostopna in dva stroja dvostopna, seveda z vso električno opremo.

Načrti za temelje so že gotovi in bodo v novembru lahko začeli že z izkopom temeljev, v decembru pa z montažo strojev za hladno predelavo žice. Predvideno je, da bodo do konca leta prispeli še vsi ostali stroji iz ZDA.

V izdelavi je tudi projekt za izgradnjo hale patentirnic in pocinkovalnice, ki ga iz-

deluje projektivni biro podjetja Gradis v Ljubljani. Računajo, da bodo s pripravljenimi deli gotovi v določenem roku in da bodo v marcu 1964 lahko začeli z izgradnjo hale, ki bodo v podaljšku žičarne. V teku so tudi priprave za sklenitev pogodbe za izdelavo štirih peči za patentiranje žice s podjetjem Fedine v Milanu. V prvi etapi nameravajo zgraditi eno peč za pocinkanje žice in trenutno čakajo ustreznih ponudb.

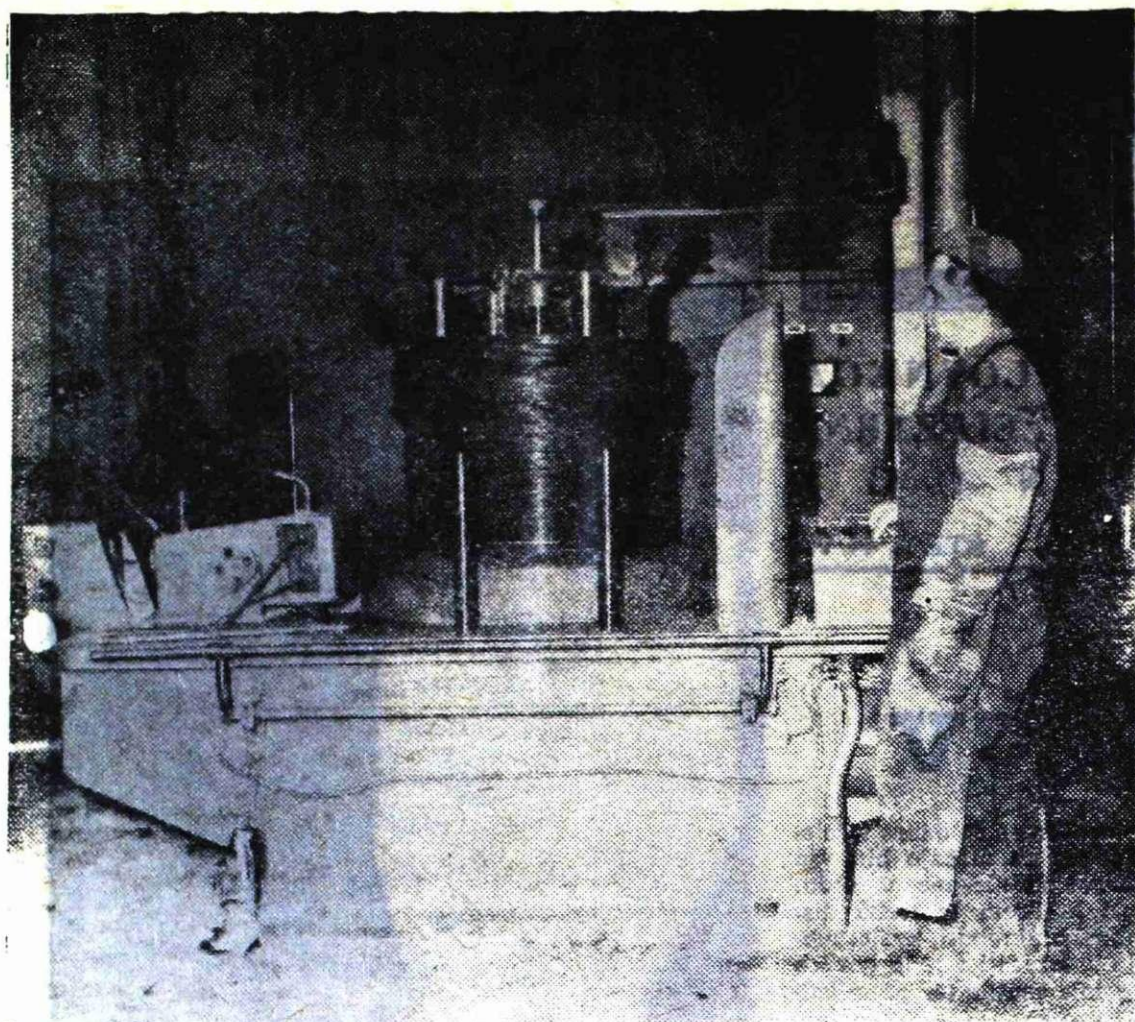
EE plinski generatorji

Izdelali bodo pravilnike

Upravni odbor EE plinski generatorji je na seji v oktobru razpravljal o pripravah pravilnika za premije od stožnin in o statutu železarne. Na tej seji so še pregledali, kako so izpolnili sklepe prejšnje seje in razpravljali o tekočih problemih obrata.

Po sklepu CDS so zaradi boljše stimulacije stožnine prenešene na obrate, t. ko da obrat za predčasno vrnjene vagone dobi premijo, če pa rok preseže, pa mora stožnino kriti iz osebnih dohodkov. Z namenom, da bi tako pridobljena sredstva, ki se lahko dajo na osebne dohodke, bila pravično razdeljena na tista delovna mesta, katera vplivajo na stožnino, je UO sklenil, da izdelajo pravilnik o premijah. Poleg tega pravilnika naj bi EE izdelala še pravilnik o delitvi 50% vsote, ki jo lahko uporabijo za osebne dohodke, pravilnik o uporabi 50% vsote, ki jo lahko porabijo za izboljšanje razkladalnih naprav in pravilnik o penaliziranju zaradi prekoračitve stožnin. Za izdelavo osnutkov teh pravilnikov je UO imenoval 6-člansko komisijo.

V zvezi z razpravo o osnutku tez za statut železarne je UO zadolžil svoje člane, da osnutek tez proučijo in pripravijo pripombe oziroma predloge. Naročili so tudi obratovodstvu, da enako zadolži asistenta in delovodje z namenom, da bo razprava potekala čim boljše.

V žičarni so v poletnih mesecih montirali nov žičarski stroj, ki smo ga kupili v tovarni »Plamen« v Kropi. Stroj že poskusno obratuje

EE transport

Nov način gospodarjenja s stožninskimi prihranki

V preteklih štirinajstih dneh je imel DS EE transport redno in izredno sejo. Dnevni red zasedanja je bil izredno pester in bogat. Poleg splošne problematike, katero je podal obratovodja, o finančnem stanju, opravljenem delu, osebnih dohodkih in perspektivnem delu so se člani DS EE podrobno zanimali in razpravljali o novih stožninah, ki jih je predpisala ŽTP in o sklepih 20. rednega zasedanja CDS, kjer je bilo sklenjeno, da se stožnina decentralizira po ekonomskih enotah po določenem načrtu in načinu uporabe stožninskih prihrankov.

S tem sklepom je EE transport dobila stožninski načrt 23 milijonov dinarjev letno. Če EE od planirane vsote doseže prihranek, ta prihranek ostane EE, zmanjšanje za 15%. Polovico prihranka lahko uporabimo za večjo stimulacijo članov kolektiva, ki vplivajo na zmanjšanje stožnin. Morebitna neizčrpana denarna sredstva, določena za stimuliranje, pa se delijo kot osebni dohodki zopet na člane kolektiva, ki vplivajo na zmanjšanje stožnin. Drugo polovico finančnih sredstev, pridobljenih iz stožninskih prihrankov, pa lahko uporabimo izključno za pospešeno mehanizacijo transporta.

Ta nov način gospodarjenja s stožninskimi prihranki, ki ga je odobril CDS na predlog glavnega direktorja, je vsekakor živo zainteresiral posamezne člane DS EE, kakor tudi operativno vodstvo obrata.

V ta namen je DS EE sprejel na predlog obratovodstva naslednje pravilnike:

1. Pravilnik o delitvi premije za predčasno vrnjene vagone.
2. Premijski pravilnik za prostovoljne delavce.
3. Premijski pravilnik za prihranek na stožninah.
4. Pravilnik o uporabi stožninskih prihrankov za mehanizacijo transporta.

Člani DS EE so menili, da je na podlagi sklepa CDS in sprejetja omenjenih pravilnikov dana dobra podlaga za izboljšanje tehnološkega procesa transporta, zmanjšanje stroškov na stožninah, kar bo vsekakor ugodno vplivalo na celokupni dohodek podjetja in večjo stimulacijo članov kolektiva, ki bodo z dobrim delom vplivali na zmanjšanje stožnin.

Poleg tega je DS EE zadolžil obratovodstvo, da nadaljuje z intenzivnim delom na študiji izboljšanja transporta po posameznih materialih in fazah.

Člani DS EE so razpravljali tudi o nenadnem ukrepu

ŽTP, ki je 8.8.1963 povišala stožnino za 100%. To povišanje je nastalo po 20. rednem zasedanju CDS. Zaradi tega je DS EE zadolžil obratovodstvo, da poizkuša preko kadrovskega sektorja doseči skladno povišanje stožnin po ekonomskih enotah železarne. Do tedaj ne bo omogočeno uveljaviti 3. in 4. pravilnik.

Niko Bernard

Smrtna nesreča na Belškem polju

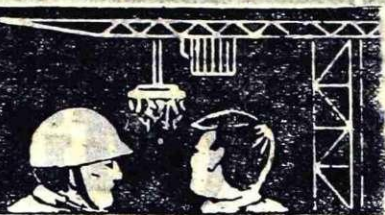
V nedeljo, 27. oktobra, se je 10 minut pred 12. uro pri montažnih delih na Belškem polju smrtno ponesrečil Ivan Rukavina, rojen 18. februarja 1938 in zaposlen kot NK delavec pri podjetju »Metalna«, Maribor.

Ponesrečenec je kot pomožni delavec pomagal žerjavovodji samoprevoznega 22/8-tonskega dvigala. Med drugim je pazil na pravilno navijanje jeklene vrvi na bobnen. To dvigalo ima pri pomožnem dvigalu napako in vrv pri navijanju na bobnen na določenem mestu, ko pride do leve stene bobna, preskoči steno in se začne navijati na bobnen glavnega dvigala. Pomožni delavec je mo-

ral to preprečiti s tem, da je pred navijanjem na napačni bobnen potisnil vrv nazaj na bobnen pomožnega dvigala. Ko je hotel Ivan Rukavina to storiti usodno nedeljo, mu je pri odvijanju vrvi le-ta zagrabila roko, jo navijala na bobnen in mu jo pri tem iztrgala iz ramena.

Komisija je ugotovila, da je ta napaka obstajala že dalj časa, vendar ker so pomožno dvigalo uporabljali zelo redko, napake niso takoj odpravili. Ponesrečenec je bil po izjavah očitno do izhoda z gradbišča še pri zavesti, vendar je pozneje v bolnišnici na Jesenicah, kamor so ga prepeljali, podlegel poškodbam.

Nesreče

Težka nesreča v parni centrali

od 20. do 27. oktobra 1963

TOPILNICE

MARTINARNA

MIHAELU SKOLJCU, rezalcu starega železa, je pri avtogenskem rezanju padla iskra v desno oko. Po lastni izjavi in izjavi mojstra je nosil zaščitna očala. Do nesreče je prišlo zaradi neprimernih zaščitnih sredstev.

OSMANU SADIČU, pomočniku čistilca preboda, je pri nakladanju bram padel vroč prah za coklo in ga opeknel na levo nogo. Do nesreče je prišlo zaradi nevarnega dela in neurejenega delovišča.

VALJARNE

ŽIČNA VALJARNA

VIKTORJU TRAMPETU, razkladalcu ingotov, se je pri dviganju zapetega ingota zvalil drugi ingot na nogo in mu jo poškodoval. Do nesreče je prišlo zaradi nepravilno naloženih ingotov.

VALJARNA 2400

PAVLU SVETINU, pomožnemu delavcu pri čelnih škarijah, je spodrsnilo pri izvlečenju odrezkov. Padel je preko ograje in si poškodoval hrbet. Vzrok: neizkušenost in neurejen delovni prostor.

JOŽE KOMTE - flemar, je z dvigalom obračal bramo. Ker so klešče popustile, je brama padla na tla in se naslonila na flemasko klop. Ponesrečenec je hotel odskočiti. Pri tem se je prijel za klop, kamor se je nagnila brama, ki mu je stisnila roko. Vzrok: prevelike klešče.

STROJNO-ENERGETSKI

OBRATI

MEHANIČNA DELAVNICA

LADISLAVU MAVSARJU, strojnemu žagarju v strugarji, je pri odlaganju težjega koša okroglega železa stisnilo prst na roki. Vzrok: nevarno delo in delno neoprevidnost.

KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA

ERNEST PLANINC, ključavničar v konstrukcijski delavnici, je s sodelavcem ravnal kotno železo na ravnalni plošči. Po netočnem udarcu s težkim kladivom je kotnik padel z ravnalne plošče ponesrečencu na prst noge ter mu ga poškodoval. Vzrok: nevarno delo in slaba organizacija pri delu.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

IVAN VIDIC, mazač elektromotorjev v elektro delavnici, je s sodelavcem sestavljal elektromotor. Ko sta motor dvignila z žerjavom, je rotor zdrsnil iz statorja (ker je bil motor nepravilno zapet z verigo žerjava) in pritisnil ponesrečenca na prst roke. Vzrok: slaba organizacija pri delu in neoprevidnost sodelavca.

BOGOMIR MALOVAŠIČ, električar v elektro delav., se je pri demontaži elektromotorja na skupinskih škarijah v tanki pločevini udaril s kladivom po roki. Vzrok: utopenost prostora in neoprevidnost.

ENERGIJA

SERIFU ČEJVANOVIČU, pomočniku kurjača parnih kotlov v toplotni energiji, je pri pospravljanju premoga okoli pogonskega bobna šaržirnega transportnega traku potegnilo roko med trak in boben ter mu jo odtrgalo. Premog je odstranjeval z roko, ne pa s palico, ki je za to določena.

PROMET

FRANCU LAHU, premikaču, je na poti iz garderob v umivalnico na stopnicah spodrsnilo. Padel je in se udaril na čelo nad očesom. Vzrok: prehitra hoja po stopnicah.

DERVINU KESKICU, premikaču, je pri premiku ozir pri odpenjanju padel z naloženega voza vroč cagelj na roko in ga opeknel. Do nesreče je prišlo zaradi preveč naloženih vozov.

TRANSPORT

RAFAEL CIMPRIC, delovodja ročnega razkladanja, je pregledoval po vagonih material, ki je za razkladanje. Ko se je povzpел na odbijač vagona, se je leta obrnil in ponesrečenec je zdrsnil ter si lažje izvinil nogo v gležnju. Vzrok: lastna neoprevidnost.

HLADNA VALJARNA — ŽIČARNA

ANTON SLIVNIK, nakladalec v odpremnem skladišču, se je pri razkladanju žice s posteljice na kamion s pločevinasto etiketo, ki je na vsakem kolobarju, urezal v zapetje desne roke. Vzrok nesreči: lastna neoprevidnost.

DRAGO INTIHAR, žičar na buldog vleku v žičarni, se je vbodel z žico v hrbtino stran leve roke. Do nesreče je prišlo, ko se je žica med obratovanjem iz neznanega vzroka odtrgala.

JOŽE RAZINGER, I. pocinjevalec v oddelku bele pločevine, si je poškodoval levo oko. Zaradi pomanjkanja dela na svojem delovnem mestu je bil premeščen za II. pocinkovalca na progi II za pocinkanje žice. Zaradi neizkušenosti in slabe razsvetljave ga je patentirana žica udarila na levo oko.

CEVARNA

MIRKO BERTONCELJ, preglednik navojev v adjustaži cevarne, se je pri odvezova-

nju zveze cevi vbodel z žico v zapetje leve roke. Vzrok: lastna neoprevidnost.

ELEKTRODNI ODDELEK

DUSAN JOTIČ, pripravljalec surovin v elektrodnem oddelku, si je poškodoval prvi in drugi prst na desni nogi. Do nesreče je prišlo, ko je prevažal soš ferossilicija od ladje do mlina in mu je sod zdrknil na nogo. Ponesrečenec je bil v svojih nizkih čevljih. Če bi imel coklje z jekleno kapico, do nesreče ne bi prišlo.

Nesreča Cirila Bertoncija

Pravijo, da je bila nedelja, 27. oktobra 1963, črna nedelja za železarno zaradi nesreč pri delu. Ena izmed teh je redki primer nesreče tov. Cirila Bertoncija, VK žičarja na 4-stopenskem žičarskem stroju Grüna. Ponesrečenec je

Zaradi neizkušenosti trajne posledice

ANTE SLISKOVIČ, novosprejeti delavec, se je učil komaj mesec dni na brzem grobem vleku v žičarni. Med obratovanjem mu je navijalni bobn zgrabil desno roko za zaščitno rokavico med boben in žico, tako da mu je žica odrezala za nohtom kazalec in sredinec desne roke ter ga enkrat zavrtelo okrog navijalnega bobna. Po nesreči je sam izjavil, da ne ve, zakaj je udaril z roko po žici med votlico in navijalnim bobnom. Zato nekateri pravijo, da je sam kriv, kar pa ni popolnoma točno.

Vzrok nesreče je v tem, da je bil ponesrečenec brez vsakih izkušenj in verjetno od strani priučevalcev in delovodij premalo poučen, kaj vse se mu lahko pripeti med

vlekel patentirano žico P7M na debelino 2,5 mm premera kot običajno vsak dan ter je pri tem uporabljal predpisana zaščitna sredstva. Pri začetku navijanja žice na zadnji navijalni boben se je žica iz neznanega vzroka pri sa-

mem bobnu odtrgala, omahnila okrog bobna ter z enim koncem zadela zraven stoječega žičarja v spodnjo levo stran prsnega koša in se mu zarila v telo. Nesreča izgleda lahka, vendar ga je bilo treba takoj prepeljati v jesenško bolnišnico, od koder so sporočili, da je izven nevarnosti.

Vzrok nesreče je v kvaliteti žice, ki se zadnje čase vedno bolj pogosto trga. Da bi v bodoče zavarovali žičarje pred

takimi nepričakovanimi nesrečami, bomo morali pri-

merno zaščititi žičarske stro-

je, kot to imajo v nekaterih

žičarnah v svetu. Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

Z. K.

V nedeljo, 27. oktobra, ob 8.05 se je v parni centrali zgodila huda nesreča. Ponesrečil se je pomočnik kurjača parnih kotlov tov. Šerif Čejvanovič, rojen 1936. leta. Ponesrečenec je na vrhu silosov za premog, to je na četrti etaži, upravljal šaržirni transportni trak in pazil, da se pod trakom ne nabere prevelika količina premoga, ki ovira obratovanje traku, ker pride premog med boben in gumijasti trak. Za take primere je za čiščenje valja in odstranjevanje premoga okoli bobna pripravljena ploščata železna palica.

Tudi pred nesrečo se je pod in okoli bobna nakopičil premog. Ponesrečenec ga je hotel odstraniti, vendar ni za-

porabil določenega orodja, temveč ga je začel odstranjevati z roko. Med odstranjevanjem premoga mu je potegnilo roko med boben in gumijasti trak ter mu jo odtrgalo med komolcem in ramo. Kljub težki poškodbi je ponesrečenec še sam ustavil elevator in trakove za transport premoga ter prišel do druge etaže. Od tam ga je sodelavec spremil na rešilno postajo, kjer je dobil prvo pomoč, nato pa so ga odpeljali v bolnišnico.

To naj bo vsem ponovno opozorilo, da se z rokami ali z ohlapno obleko ne smemo preveč približati strojem med obratovanjem, niti jih ne smemo čistiti ali celo popravljati.

Tone Koren

V martinarni so zaključene konference OOKZ

Komunisti iz martinarne so imeli pred dnevi letne konference OOKZ. Sekretarji vseh treh izmen so prebrali svoja poročila o delu OOKZ v tem letu.

V razpravi, ki je sledila poročilom so v glavnem razpravljali o problemih, ki so bili v preteklem obdobju najvažnejši in najbolj pereči.

Zavedali so se, kako važno nalogo so imeli takrat, ko so razpravljali o osnutku nove ustave. Kljub temu pa udeležba članov ZK na teh se-

stankih ni bila na vseh treh izmenah zadovoljiva.

Martinarna je letos poskusno obratovala s skrajšanim delovnim časom, kakor to predvideva nova ustava. Govorili so o vzrokih, zakaj to poizkusno obratovanje ni potekalo tako kot so prvotno mislili. Vsi vedo, da bodo čez čas spet morali preiti na skrajšan delovni čas. Zato morajo težave, ki so se pokazale pri obratovanju na štiri izmene, analizirati, kajti le z izkušnjami, ki so si jih pridobili letos, bodo lahko v prihodnje uspeli.

Vsi člani ZK so sodelovali v humani akciji pri vpisovanju ljudskega posojila na Skopje. Ta akcija v martinarni ni popolnoma uspešna, ker so osebni dohodki v zadnjem času padli. Vendar so kljub temu akcijo končno le dobro izpeljali.

Na koncu so na vseh treh izmenah izvolili še nove sekretariate, v katerem so ostali še nekateri stari člani, nekaj pa je novih.

Kordeževa

GOSTINSKI ŠOLSKI CENTER — BLED, ODDELEK NA JESENICAH

razpisuje

VPIS V TEČAJE ZA VZGOJO POTROŠNIKOV

Pouk v tečaju bo dvakrat tedensko tri tedne ali enkrat tedensko šest tednov v popoldanskih in večernih urah — od 15.30 do 21. ure.

Pri teoretičnem pouku bodo obravnavani gospodinjstvi aparati in tehnični pripomočki, stanovanje in oprema, obleka in oblačenje ter teorija prehrane.

Pri praktičnem pouku bodo tečajnice ali tečajniki predelali dvanajst kompletnih opoldanskih jedilnikov — po dva pri vsakem obisku tečaja.

Stroški šolanja v tečaju so 5.500 dinarjev.

Prijave sprejema uprava jesenškega oddelka Gostinskega šolskega centra Bled na Jesenicah, Cesta železarjev 5, pisмено, osebno v dopoldanskih urah ter po telefonu (Komunalni servis Jesenice) tudi v dopoldanskih urah.

Jeklarna Breda (Milano) - Italija

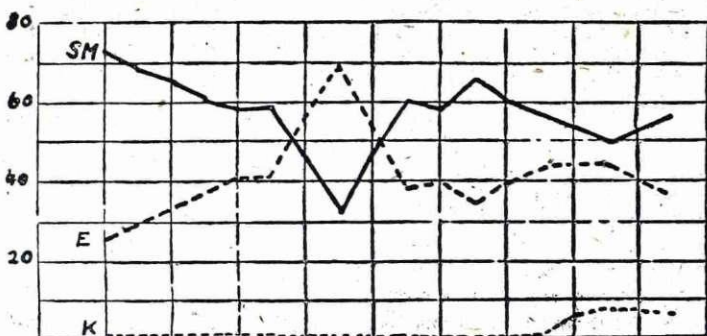
Med evropskimi državami, ki skušajo učinkovito vplivati na cene jeklarskih izdelkov, ima nedvomno italijanska proizvodnja jekla važno mesto. V letu 1962 je Italija predlagala za leto 1963 znižanje cen jeklenim ingotom za okrog 4%.

Čeprav siromašna na osnovnih surovinah, razen zemeljskega plina, dosega italijanska jeklarska industrija produktivnost tehnično najnaprednejših dežel, kar je prvi pogoj za konkurenčnost cen; zaradi razmeroma nizkih izdelavnih mezd, izredno racionalno izvedene organizacije po posameznih oddelkih pa uspeva celo učinkovito posegati v cene na svetovnem tržišču.

Italijanska proizvodnja jekla v svojem dosedanjem razvoju ni dajala prednosti niti SM, niti elektro procesu, temveč je bila izbira proiz-

vodnega postopka odvisna od lokacije in zmogljivosti železarne, pri čemer so predvsem poudarjali možnost čim nižjih proizvodnih stroškov. Pri pomniti moramo, da je uporaba tekočega grodlja v SM pečeh omejena zaradi nezadostne domače proizvodnje. To dejstvo narekuje uporabo malih količin grodlja pri SM procesu, ki v povprečju ne presega 30 odst.

Surovo jeklo izdelujejo po treh postopkih: SM in elektro procesu ter v standardnih konventorijih (Thomas in Bessemer) kot kaže slika 1.

Sl. 1. Leta 1960

Delež jekla, izdelanega v električnih pečeh, je v Italiji mnogo višji kot je evropsko povprečje; prav v Italiji so na osnovi najnovejše ameriške prakse začeli izredno podrobno zasledovati ekonomske pogoje proizvodnje masovnega jekla v električnih obločnih pečeh in dokazali, da so pri določenih cenah toka, starega železa in grodlja in primerjavi standardne prakse v SM in elektro peči proizvodni stroški nižji pri elektro procesu. Za primerjavo predelovalnih stroškov je treba vzeti nominalno zmogljivost obeh agregatov in ne storitev.

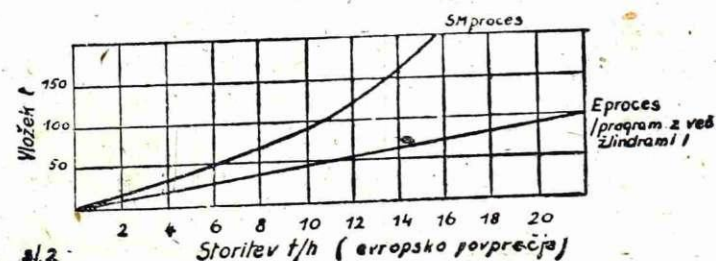
Konkretno imata 85-tonska SM peč s storitvijo 10 t/h (delež tekočega grodlja) in 90-tonska elektro peč s storitvijo 22 t/h praktično enake predelovalne stroške. Investicije za gradnjo elektro jeklarne določene zmogljivosti so za 15 do 29 odst. nižje kot pri gradnji SM jeklarne. Jeklarna Breda pri Milanu izdeluje letno okrog 330.000

ton ingotov, za kar ima 3 SM peči zmogljivosti 30 m² ogrevne površine in 2 električni obločni peči z 12.000 KVA.

Elektropeči zakladajo s 50 ton vložka in šaržni časi znašajo 4 ure 30 minut do 5 ur 40 minut, odvisno od kvalitete programa. Pri povprečno 316 koristnih dneh znaša proizvodnja ene peči 62.000 ton, specifična storitev je okrog 8 ton na uro pri programu, ki obsega preko 70 odst. jekel z več žilindri.

SM peči dosega letno proizvodnjo po 65 do 70.000 ton, pri povprečni storitvi 9,3 tone na uro in v koristnem času 7.500 ur. Šaržni časi so v povprečju enaki onim pri elektropeči. Če primerjamo produktivnost teh agregatov s povprečno produktivnostjo evropskih jeklar, ugotovljamo, da so jeklarji v Bredi uspešno rešili vprašanje produktivnosti.

(slika 2)

Sl. 2

Elektro jeklarna:

Električni obločni peči tipa Brown-Boveri — Milano imata 45, m premera, trafo 12.000 KVA, debelino elektrod 450 milimetrov in induktivni mešalec. Zakladajo jih s košarami od vrha. Celotni vložek, ki so ga od 40 ton povečali na 50 ton spravijo v peč v 3 — 5 porcijah zaradi razmeroma slabe kvalitete starega železa. Delež valjarniških odpadkov znaša okrog 25 odst. Skupni čas od začetka zakladanja do

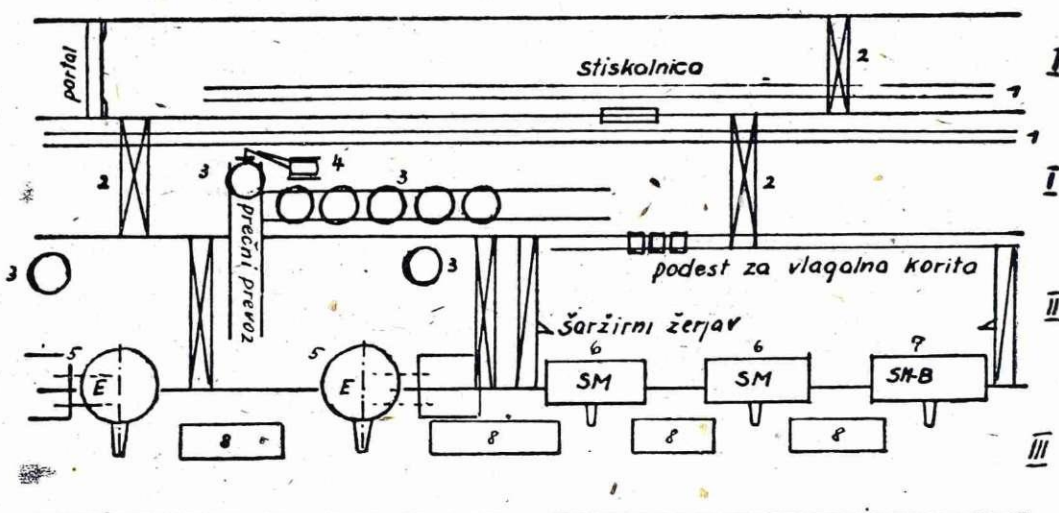
začetka oksidacijske periode znaša 2,5 — 2,6 ure. Peč ima silika obok z vzdržnostjo do 50 šarž, s čemer niso zadovoljni in steno iz dolomitnih blokov z vzdržnostjo do 120 šarž.

S kisikom delajo malo, uporabljajo hematitno rudo granulacije 30 — 50 mm.

Induktivni mešalec vklopijo pri eni šarži okrog 15 do 30 minut za pomoč pri odstranjevanju oksidacijske

žilindre in okrog 30 do 45 minut za homogenizacijo kopeli po dodatku zlitin. Naprave za odvod plinov nimajo; lopa je na hrbtni strani po vsej dolžini odprta, kar vpliva razmeroma zadovoljivo na strujanje plinov proti strehi.

Košare z vložkom prevažata mala diesel lokomotiva; za dve peči imajo 9 košar in 9 vozičkov. Približna situacija povezave med prostorom priprave vložka in jeklarno celoti je razvidna iz slike 3

Sl. 3

Legenda k sliki 3:

- I — skladišče starega železa
- 1 — normalni tir z državnimi vagoni
- 2 — žerjav polyp — magnet
- 3 — košara za vložek
- 4 — goseničar: dolžina ročice 12 m, zmogljivost t/8 h
- II — šaržirna lopa
- III — livna lopa
- 5 — električni peči
- 6 — SM peči
- 7 — Boelens peč
- 8 — livne jame za litje jekla v kokile

Zlitine dodajajo v električno peč z lopatami, naročili pa so že poseben zakladalni stroj. Šef jeklarne je pripomnil, da bi s hitrejšim zakladanjem, konkretno 2 — 3 košare, skrajšali šaržni čas za 30 do 40 minut, vendar zaradi slabe kvalitete starega železa to ni mogoče. Ekonomski pokazatelj bi bil mnogo

bolj pozitiven, če bi pri pripravi starega železa zaposlili več ljudi, kar pa zaradi pomanjkanja delavcev ni izvedljivo.

SM jeklarna:

Za proizvodnjo SM jekla ima Breda 2 SM peči s po 30 m² ogrevne površine in 4 komore ter dva žilindrnika in novo Boelens peč s 30 m² in dvema komorama. Konstrukcija starejših peči so postopoma izboljševali z manjšimi rekonstrukcijami, tako da sta danes obe peči sposobni forsiranega obratovanja s toplotno obremenitvijo do 380.000 kcal/h/m² in dodatkom kisika v povprečju do 50 m³ na tono.

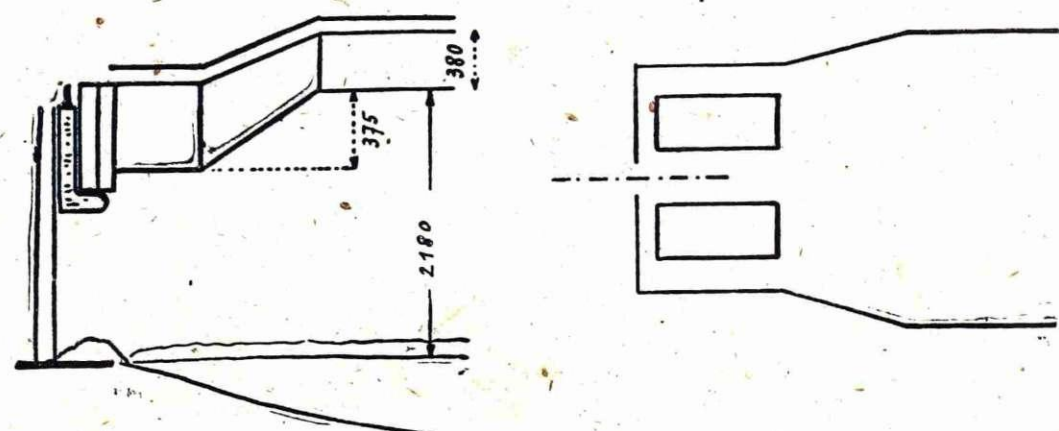
Maksimalna globina dna znaša do 500 mm, višina sredine oboka od površine kopeli je 2.180 mm. Obok je bil doslej radialen, sedaj gradijo trapezasti obok z opeko firme Veitsch in Radenthein, naslednji obok bo iz Steel

clad kemično vezane opeke firme Magnohrom.

Vzdržnost obokov pred uporabo kisika je bila do 1200 šarž, danes znaša 480 do 680 šarž. Pred uporabo kisika je bilo treba letno enkrat zamenjati obok pri skupni letni proizvodnji ene peči okrog 43.000 ton, specifična poraba opeke za obok je bila okrog 2 kg na tono. Pri dodatku kisika je treba glavni del oboka zamenjati letno dvakrat letna proizvodnja peči znaša okrog 70.000 ton ni specifična poraba opeke za obok je približno 2,1 kg na tono.

V kolikor bi lahko povečali vzdržnost glavnega oboka s povišanjem višine oboka, za enkrat še niso na jasnem, čeprav so nekdanjo višino oboka povečali za 130 mm.

Posamezne opeke stranic oboka odgovarjajo točno zahtevanemu profilu, dimenzije srednjega dela opeke so 380 milimetrov, stranske opeke pa blizu 500 mm.

Peč ima dva vertikalna zračna jaška 1150 x 945 mm s pravokotno obliko prereza v vzdolžni smeri peči (glej skico 4 na 4. strani).

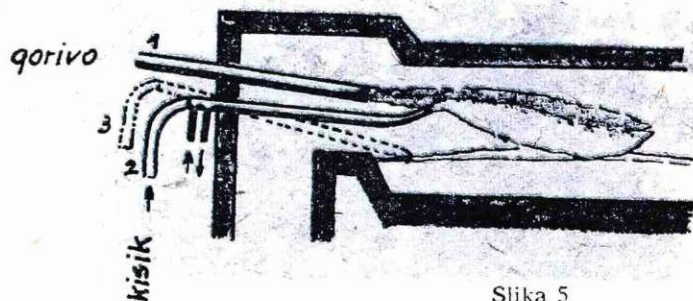
Šaržirna vrata so visoka 1520 mm, široka 1500 mm z veliko okroglo odprtino za jemanje prob in dodajanje kisika direktno v talino. Višina te odprtine od delovnega podesta je blizu 1200 mm.

Spodnji ustroj peči obsega okrog 5,8 m³ gredelnega volumna ene strani peči na m³ kopeli. Gredelna opeka je v gornjih 10 plasteh šamotna s 53 — 54% Al₂O₃, v srednjih plasteh šamotna z do 50 odst. Al₂O₃. Vzdržnost gredel je do 850 šarž, pri čemer čistijo gornjih 6 plasti dva do trikrat tedensko s komprimiranim zrakom 7 atm., z navadno črno cevjo premera 1", ki

je na koncu malo zakrivljena.

Gorivo vodijo v peč po kombiniranem gorilcu, mazut atomizirajo z zemljskim plinom.

Kisik dodajajo med zakladanjem, taljenjem in delno rafinacijo v kopeli skozi vodohladjeno cev premera 16 milimetrov, montirano na čelni steni peči pod kombiniranim gorilcem za gorivo. Kisikovo cev lahko, ločeno od gorilca, premikajo, tako kot to zahteva lokacija vložka v peči oz. karakteristika plamena ter potreba v posameznih fazah šarže: med zakladanjem in taljenjem služi kisik za intenziviranje plamena in kisikova cev je usmerjena proti plamenu; med rafinacijo usmerijo kisikovo cev proti kopeli (glej sl. 5).

Slika 5

Legenda k sliki 5:

- 1 — gorilec z gorivom
- 2 — položaj kisikovega kopja med zakladanjem in taljenjem
- 3 — položaj kisikovega kopja med rafinacijo

Za popravilo dna uporabljajo originalni Blaw-Knox metalni stroj, s katerim so zelo zadovoljni. Medšaržna popravila dna znašajo do 30 minut, večja 4 do 9 ur.

Maksimalna toplotna obremenitev znaša 11.000.000 kcal/h, oziroma na 1 m² kopeli 370.000 kcal/h. Specifična poraba toplote znaša 1,15 x 10⁶ kcal/t za čisto proizvodnjo brez popravila dna in ostale kurjave.

Šaržirni čas se giblje od 1,45 ure do 2 uri,

talilni čas znaša 1,45 ure do 1,50 ure,

rafinacija največ eno uro. Zakladalni čas bi bil lahko krajši, vendar dajejo prednost pregrevanju posameznih delov vložka kljub velikemu dodatku kisika.

Vložena korita imajo volumen 0,8 m³, teža vložka v treh koritih je od 1.700 do 2.300 kg, povprečna teža vložka v enem koritu je okrog 700 kg. Pri tem je v kalkularna kvaliteta starega železa na skladišču.

Na pripravi vložka, ki obsega dva zelo obsežna polja, ki vsebujeta preko 30.000 ton starega železa in grodlja, delajo trije mostni žerjavi, en portalni žerjav, več goseničarjev z ročico 12 m in možnostjo uporabe magneta ali polypa in ena stiskalnica. Pripravi in polnjenju korit posvečajo razmeroma veliko pozornost.

Pečna posada šteje štiri delavce, ki opravljajo vse potrebne delovne oprave direktno pri peči in na pripravi legur pri peči. Med rafinacijo so trije delavci stalno pred pečo in sicer pihata dva kisik s 3/4" cevjo skozi odprtine stranskih šaržnih vrat, topilec z mojstrom pa uporablja srednja vrata za jemanje prob in morebitni

dodatek apna. Menijo, da je treba v glavnem potrebno količino apna dodati v vložek, če pa je že potrebno med rafinacijo, potem pred pričetkom pihanja na začetku rafinacije. Težav z razžepljanjem ne poznajo.

Jeklo vlivajo skozi lijak v 2,5 in 3,6 ton težke ingote v pomirjeni in nepomirjeni kvaliteti. Za nepomirjeno

kvaliteto uporabljajo večkrat kokile z zoženim grlom in tako dosežejo boljše izplene.

Iz vsega zgoraj navedenega vidimo, da je jeklarna Breda tipičen primer starejše jeklarne, ki je s primerno izvedeno rekonstrukcijo manjšega obsega dosegla visoko produktivnost.

Inž. Alojz Prešern

Iz jugoslovanskih železarn

ŽELEZARNA SMEDEREVO

V začetku avgusta so v Železarni Smederevo svečano odprli center za rekreacijo v prostorih veslaškega kluba. Slavnostni otvoritvi so prisostvovali vidni družbeno-politični delavci komune in podjetja, navzoče pa je pozdravil predsednik sindikalnega odbora tovarne Hranislav Viđević.

Po simbolični otvoritvi so si prisotni ogledali prostore novega centra. Zelo lepo in prijetno je urejen prostor, ki bo služil delavcem za počitek. V velikem prostoru, ki je namenjen dvorani za ples, je drugi televizor, radijski sprejemnik, dve mizi za namizni tenis in mize za obiskovalce. Iz velike dvorane je dohod v bife; poleg tega je v prostorih novega centra še pisarna tovarniškega komiteja Zveze mladine, pisarna uprave centra in pa soba za sestanke. Naloga smederevskih železarjev oziroma njihovega centra za rekreacijo je sedaj, da razširijo rekreacijo na delavce in žene in pa seveda tudi na njihove družine. Z dobro premišljenim delom in propagando želijo dvigniti kulturo delavcev, analizirati vpliv rekreacije na njih in podvzeti odgovarjajoče mere. V centru za rekreacijo so trije referenti: referent za kulturo in prosveto, referent za oddihe, izlete in potovanja ter referent za ljudsko tehniko. Poleg tega je pet komisij: za kulturno-prosvetno delo, za telesno

kulturo, za oddihe in izlete, za ljudsko tehniko in za društveno-zabavno življenje.

ŽELEZARNA SISAK

V Železarni Sisak so v septembru slavili 13-letnico delavskega samoupravljanja. Prvi delavski svet v njihovi železarni je bil izvoljen 7. septembra 1950. Ta datum ozna-

čuje začetek širokega in vsestranskega delovanja njihovih organov upravljanja. V tem obdobju je sodelovalo v organih samoupravljanja več kot 1600 članov tega kolektiva. Ta številka pove, da je delavsko samoupravljanje najboljše šola socializma za delavce.

LR KITAJSKA — V letu 1962 so nakopali v LR Kitajski skupno 63 milijonov ton železne rude, kar je za 3 milijone ton več kot v letu 1961. S takšno količino nakopane železne rude se uvršča ta azijska država na četrto mesto v svetovnem merilu za Sovjetsko zvezo, ZDA in Francijo.

SOVJETSKE ZVEZE — V metalurškem raziskovalnem institutu v Tbilisiju so pričeli poskusno uporabljati prenosni elektronski računski stroj za izračunavanje mešanice za sintranje. Namen teh poskusov je ugotoviti uporabnost takšnega računskega stroja za praktično obratovanje naprave za sintranje.

ZAHOĐNA NEMCIJA — V avgustu leta 1961 je prenehala obratovati najstarejša zahodnonemška Thomasova jeklarna, ki je pripadala železarski družbi »Phoenix«. Ta

jeklarna je začela obratovati leta 1884 kot prva v Nemčiji ter je imela štiri Thomasove konvertorje. V skoraj 80 letih svojega obstoja je izdelala skupno 17,7 milijonov ton surovega jekla.

JAPONSKA — V letu 1962 so japonske železarne izvozile skupno preko 3,5 milijonov ton raznih železarskih izdelkov. Pri tem so izvozili največ fine pločevine v količini 771.000 ton in paličastega jekla 438.000 ton.

VELIKA BRITANIJA — V premogovnikih Velike Britanije so nakopali v letu 1962 skupno 202 milijona ton premoga, kar je za 7 milijonov ton več kot v letu 1961. Od te količine so porabili za potrebe železarske industrije (proizvodnja koksa in ostalo) približno 20 milijonov ton ali desetino celotne nakopane količine.

tehnični feljton

Pred nedavnim so imeli člani združenja avstrijskih železarn v Leobnu sestanek, na katerem so obravnavali precej kritično stanje, v katerega je zašla letošnja avstrijska železarska industrija.

Težave avstrijske železarske industrije

V letošnjem polletju so avstrijske železarne izdelale za 3% manj surovega jekla kot je bilo planirano, le proizvodnja v kisikovih konvertorjih se je neznatno dvignila. Največje znižanje proizvodnje je bilo pri različnih specialnih vrstah jekla, ker je na mednarodnem tržišču ponudba precej večja kot povpraševanje. To je imelo seveda za posledico znatno znižanje cen temu jeklu tako v mednarodnem merilu kakor tudi v sami Avstriji.

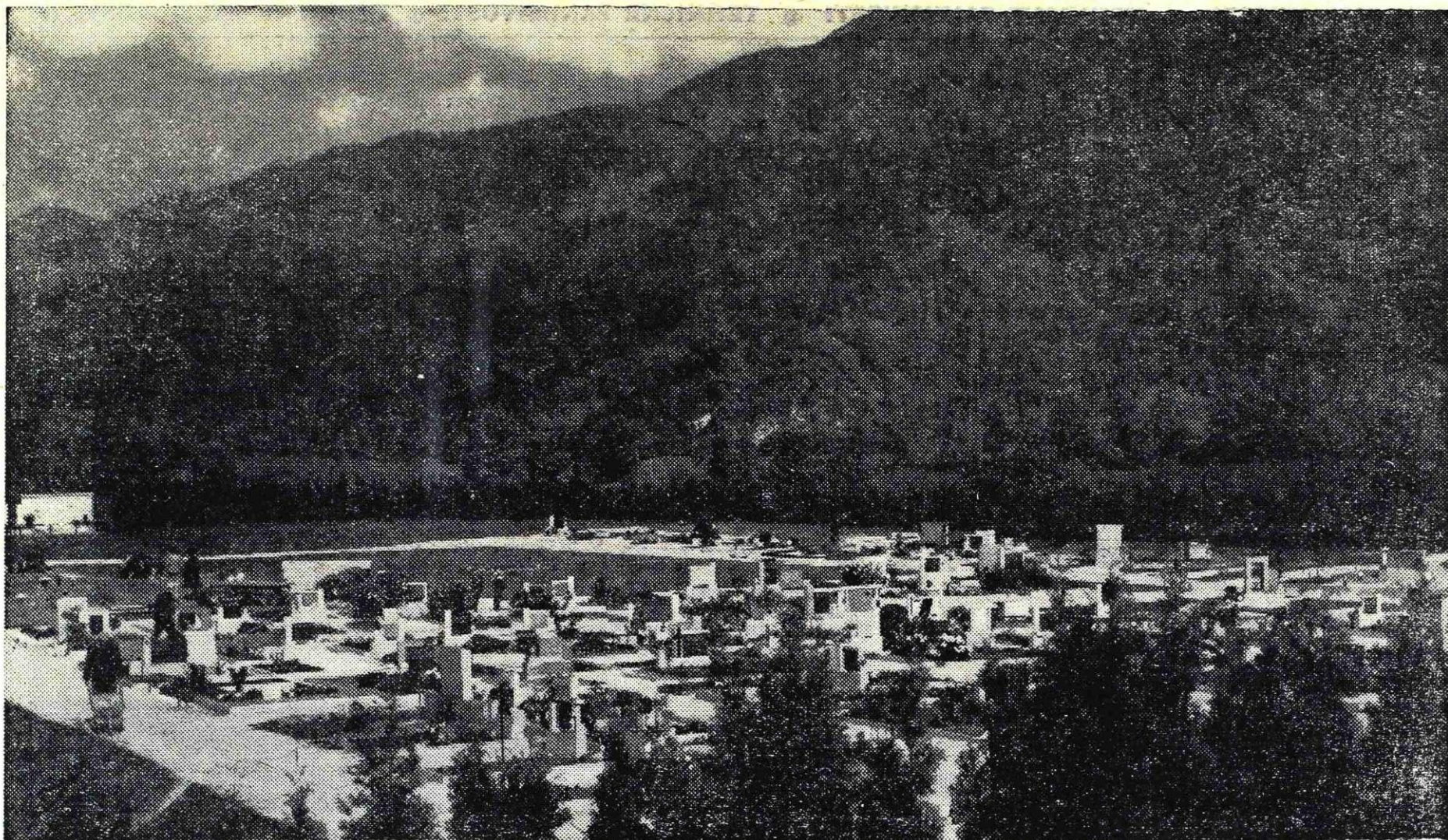
Zelo neprijetna posledica znižanja cen jekla na tržišču je za same železarske industrije v tem, da ji ostane na razpolago zelo malo denarnih sredstev za financiranje novih investicij. To ne velja samo za investicije velikih dimenzij, temveč primanjkuje celo denarja za manjše investicije. Na drugi strani je zmanjšana prodaja na mednarodnem tržišču zmanjšala tudi dotok inozemskih deviznih sredstev in s tem povečala potrebo za različnimi inozemskimi posojili. K tem težavam pripomorejo v precejšnji meri tudi carinske omejitve v zvezi z zaprtim tržiščem zahodnih držav, kar še bolj povečuje težave, povezane z avstrijskim izvozom v te države.

Posojila inozemskega kapitala avstrijskim železarnam povzročajo še druge neprijetne posledice. Predvsem so to visoke obresti in dejstvo, da železarska industrija drugih zahodnih držav, ki konkurira avstrijski na mednarodnem tržišču, zaradi večjih denarnih sredstev lažje modernizira svoje obrate in s tem znižuje proiz-

vodne stroške. S tem pa spet nastopajo večje možnosti za znižanje cen na tržišču, kar avstrijske železarne izvedejo mnogo težje oziroma ima tak ukrep zaradi večjih proizvodnih stroškov hujše posledice.

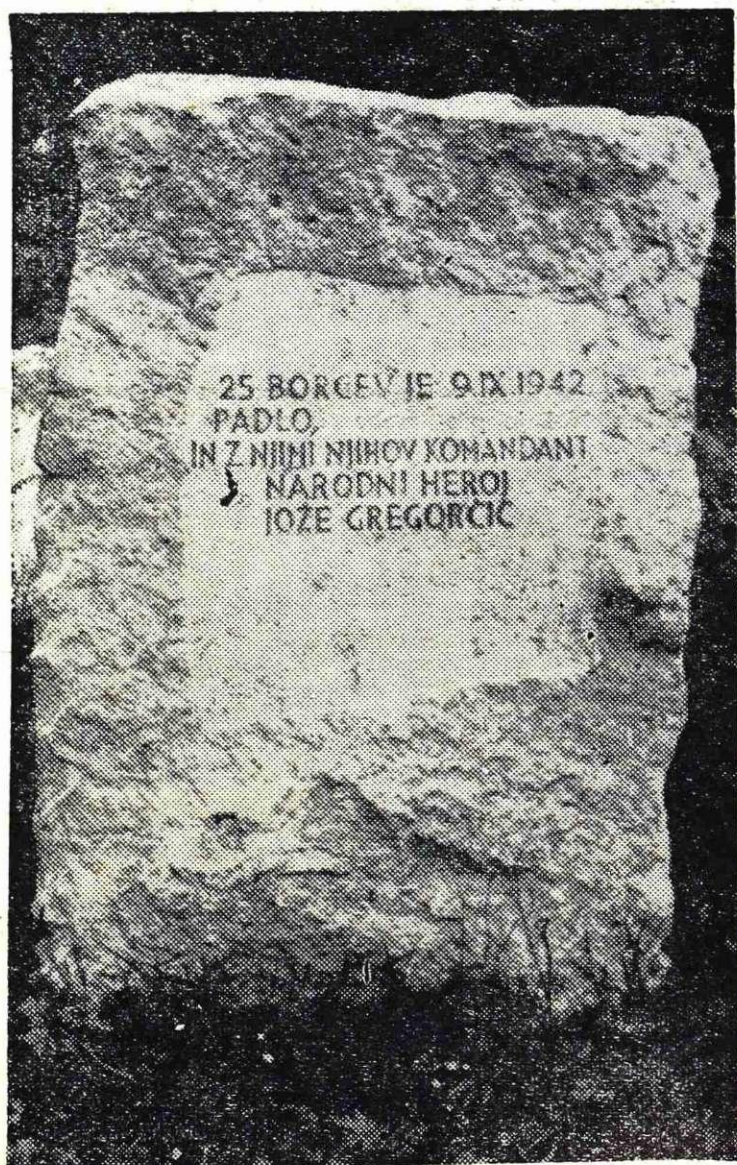
Pojavlja se tudi problem povečanja osebnih dohodkov za delavce, zaposlene v železarski industriji, kar je že iz prej navedenih razlogov zelo težko izvedljivo. Zato so tudi na tem področju zaenkrat zelo previdni ter poskušajo obdržati sedanje stanje, dokler se splošna situacija ne bo izboljšala.

Vendar se avstrijska železarska industrija predvsem zaveda dejstva, da se bo lahko obdržala kljub nizkim prodajnim cenam na tujih tržiščih samo v primeru, če bo izboljšala kvaliteto svojih izdelkov in povečala proizvodnost dela. Zato so tudi vsi napor avstrijskih železarn v prvi vrsti usmerjeni na ti področji. Zavedajo se, da je boj na mednarodnem tržišču trd in neizprosni, kjer ima uspeh samo tisti, ki prodaja poceni in kvalitetne izdelke!

V Medjem dolu v Javorniškem rovtu je okupator v spopadu ubil 22. januarja 1945 skupino kurirjev (desno)

9. septembra 1942. leta je v spopadu do zob oboroženimi Nemci padlo na Jelovici 25 borcev, med njimi tudi Jože Gregorčič, komandant grupe odredov (spodaj)

Po težki borbi z okupatorjem in nemogočemu umiku so bili na Rupah pod Zabreško planino ubiti in sežgani v kurirski karavli borci iz različnih krajev Gorenjske (desno)

Komemorativni svečanosti v počastitev dneva mrtvih se je udeležilo veliko število prebivalcev te občine. Na sliki novo pokopališče v Blejski Dobri (levo)

V spopadu s okupatorjem so na področju Planine Golice v letu 1944 in izgubili življenja na p... napisani borci (d...)

rativna svečanosti
titev neva mrtvih
eležilo veliko število
ev na občine. Na
vo pokopališče na
Dobra (levo)

idu okupatorjem
odroč Planine pod
letil 1944 in 1945
življe na plošči
bord (desno)

da pomnimo mi,
da pomnite vi,
mladi, ponosni, slovenski
rodevi...

Poslednje pismo Toneta Čufarja staršem

Dragi, ljubljeni!

Vem, da ste daleč!

Mnogo sem mislil na Vas in na usodo v starih letih. Če prejmete ta list, pa ne vidite več svojega sina — romarja, potem vedite, da se Vas je toplo spominjal in bil z Vami v mislih do zadnjega.

Ako nam je sojena ločitev, tedaj Vas najlepše pozdravljam. Ne bom Vas prosil za običajno oprosteno. Z mano ste imeli dokaj skrbi, vendar vem, da ste me ljubili bolj, kakor sem zaslužil, in da ste razumeli, zakaj sem hodil svoja pota. Imel sem vedno najboljše namene.

Za vse sem Vam hvaležen. Za življenje in vso skrb v vseh časih. V najtežjem je bil vedno dom, ki me je sprejel.

Pišem v naglici.

Mnogo bi povedal, a kaj, ko je težko. Ko ne utegnem. Pozdravljam Vas iz srca.

Živimo v časih, ko morajo biti slovenske matere močnejše, ko morajo prenesti več kakor kdajkoli poprej. In možje, stari in mladi, morajo biti res možje.

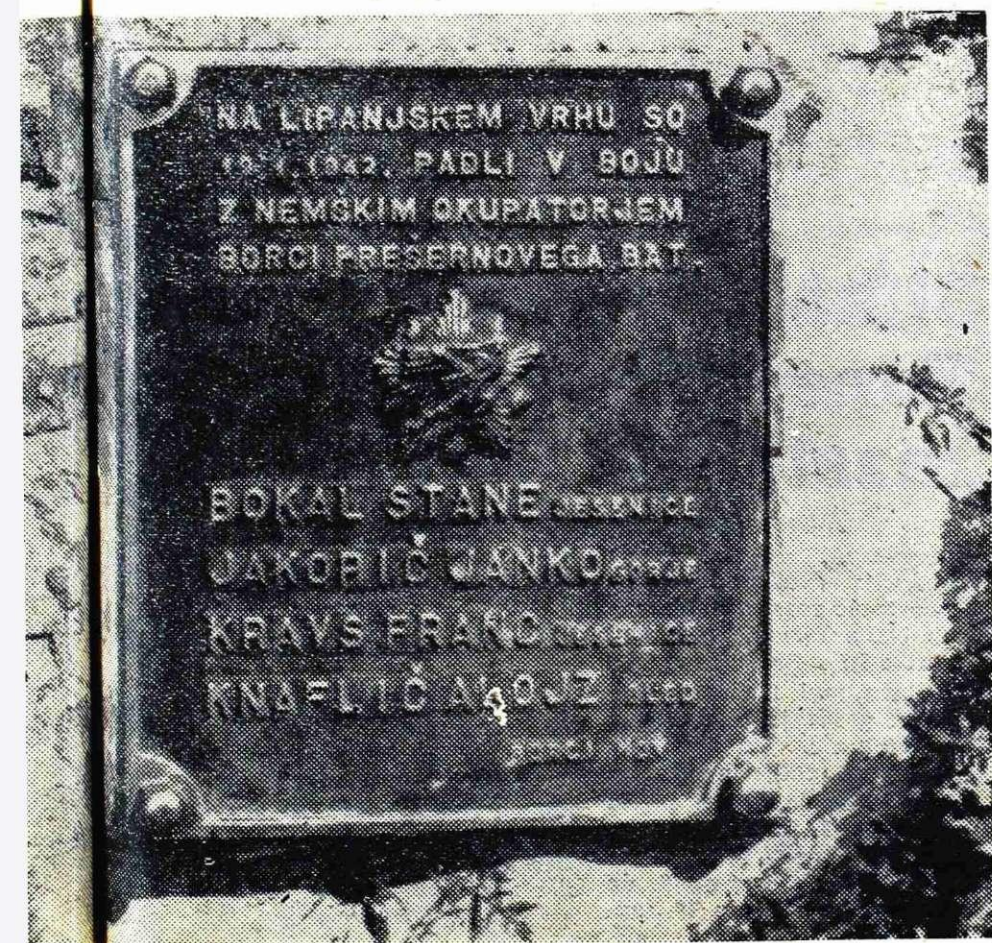
Za Vaju, ljuba mama in dragi oče, sem prepričan, da sta med njimi. Saj morata biti. Ne gre drugače. Treba je nositi križ, ki nam je naložen. Treba je mirno vztrajati v tem viharju.

Pod plazom, ki ga je vihar v teh letih sprožil, bodo zasuti milijoni, od Slovencev pa tisoči. Vendar, narod bo ostal in končno na tej lepi zemlji vendar enkrat zadihal in zaživel tako, kakor zasluži. Če katerega nas ne bo — Joža menda že ni — vedita, da nismo živeli zaman. Da smo bili tam, kjer mora biti sin dobre, trpeče slovenske matere in vedno zavednega slovenskega očeta. To naj Vaju pomiri. Vem, težko je, toda prijetna je zavest, da je človek sam nekaj dal za lepšo bodočnost: svojo lastno kri.

Kmalu bo svet gledal nazaj na vse kakor na grozotno pravljico, ki se jim ne bo zdela mogoča. In vendar je vse krvava resnica, kar se dogaja. Rad bi o tej pravljici napisal nekaj pričevanj. O materah, ki so morale imeti nad vse močna srca; o očetih, ki so morali biti res jekleni možje. O vsem, kar se dogaja.

Če mi ne bo dano, bodo to storili drugi.

Vzemita Vidva vse za pravljico in laže Vama bo. Imela sta otroke, a ni več vseh. Zajel jih je vihar. Pa se je vihar podel, zasmejalo se je sonce, ki daje novo moč in ozdravlja rane. Pod tem novim soncem vstaja končno nov človek, ki začneja novo dobo sveta.

8. avgusta 1942 so Nemci nepričakovano napadli štab Gorenjskega odreda na Jezercih na Pokljuki. V spopadu sta bila ubita Polde Stražišar, komandant Gorenjskega odreda in Ivan Bernard, kurir odreda (zgoraj)

V borbi na Lipanci 18. januarja 1942 sta padla tudi jeseniška prvoborca Stane Bokal in Franci Kravs (levo)

Pred letno konferenco Tovarniškega komiteja ZMS

Potrebno je boljše sodelovanje mladinskih aktivov in samoupravnih organov v ekonomskih enotah

S predsednikom Tovarniškega komiteja ZMS Zelarne Jesenice Janezom Jenkom smo se te dni pogovarjali o pripravah na letno konferenco Tovarniškega komiteja ZMS, ki bo 10. novembra v Delavskem domu pri Jelenju. Našim bralcem posredujemo nekaj misli o problemih, ki so bili obravnavani na konferencah aktivov ZMS v obratih naše železarne ter nekaj misli o pomenu konference TK ZMS.

Tov. Jenko je sodelavcu na letni konferenci, le v glavni šega lista najprej povedal, da pisarni, žični valjarni, električni in ekonomskih enotah naše trodnem oddelku ter v hladilni železarne deluje 21 mladinskih valjarni in žičarni niso skih aktivov. 17 mladinskih uspeli organizirati ustreznih aktivov je doslej že imelo konferenc, na katerih bi se

mladi pogovorili o delu v minulem obdobju.

Ob analizi izvedenih mladinskih konferenc lahko ugotovimo, da mladi na mladinskih proizvodnih konferencah v glavnem obravnavajo obratno problematiko. Ugotovljeno je tudi, da v nekaterih ekonomskih enotah te konference organizirajo le občasno, medtem ko sta se ekonomski enoti javornik I in livarna odločili, da bodo take konference organizirali mesečno enkrat. So tudi primeri, da samoupravni organi v nekaterih ekonomskih enotah polagajo premajhno pozornost sklepanju, ki jih sprejmejo mladinci na svojih proizvodnih konferencah. Sploh se kaže potreba, da bi imeli mladinski aktiv ter samoupravni organi v ekonomskih enotah tesnejšo povezavo, ker bi le tako prišli vsi predlogi in sklepi mladih do prave veljave.

V nadaljevanju našega razgovora smo se s tov. Jenkom pogovarjali še o poteku letnih konferenc mladinskih aktivov, ki so bile v nekaterih ekonomskih enotah tudi slabo pripravljene. Zanimalo nas je, na katere probleme so mladinci na konferencah opozarjali in zahtevali njihovo rešitev.

Tov. Jenko nam je povedal, da so v šamotarni posvetili precejšnjo pozornost sodelovanju mladih v samoupravnih organih. Pogosto se namreč dogaja, da v samoupravnih organih izvolijo mladince, ki so sicer dobri delavci, nimajo pa sposobnosti in potrebnih izkušenj, da bi lahko aktivno sodelovali pri delu teh organov.

Pred kratkim je imel svojo konferenco tudi mladinski aktiv v mehanični delavnici. Osrednji problem, o katerem so govorili, je bilo nagajevanje po delu. Mladinci, ki so sodelovali v razpravi, so menili, da so preveč odvisni od uspehov proizvodnih obratov ter se bolj beralo za to, da bi imeli vzdrževalci v železarni tak sistem nagajevanja, v katerem bi prišlo do izraza vloženo lastno delo. Tudi v žebliarni in livarni so problematiki nagajevanja posvetili precejšnjo pozornost, veliko pa so govorili tudi o nagajevanju mladincev, ki so bili v omenjene ekonomske enote dodeljeni iz mladinske brigade. Ugotovili so, da obstajajo razlike in že omenjeni mladinci niso enako nagajeni kot ostali mladi delavci. Na konferencah teh mladinskih aktivov so tudi zahtevali, da o tem vprašanju širše razpravljajo na letni konferenci TK ZMS. Mladinci iz ekonomske enote

jeklovlek npr. pogrešajo dobro organizirano zabavo, kakršne po njihovem mnenju na Jesenicah sploh ni. Menijo, da bi take zabave lahko organizirali v mladinskem domu, ki naj bi ga na Jesenicah čimprej zgradili. V mladinskem domu bi lahko organizirali idejno vzgojno delo in to brez večjih težav, ker bi se v njem stalno zbirali mladi delavci. Na konferenci mladinskega aktiva v jeklovleku so se v razpravi dotaknili tudi vprašanja rekreacije ter predlagali, da naj bi rekreacijski center zgradili na Mežakliji, ki je po njihovem mnenju najbolj primerna.

V uvodu smo že omenili, da bo tudi letošnja konferenca Tovarniškega komiteja ZMS 10. novembra 1963. Priprave na to konferenco so že v zaključni fazi, obširneje pa nameravajo razpravljati o dvigu produktivnosti, rekreaciji in o tem, kako bodo mladinci v naši železarni sodelovali pri širši razpravi o novem statutu podjetja.

Z namenom, da bi povečali produktivnost dela, namerava Tovarniški komitej ZMS organizirati tekmovanje. V času tekmovanja naj bi se mladi angažirali predvsem na delovnih mestih, na katerih so stalno zaposleni, in sicer tako, da bi prispevali svoj delež v obliki predlogov za male izboljšave, ki ne bi zahtevale od podjetja večjih investicijskih sredstev. Pri tem tekmovanju računajo mladi na vsestransko sodelovanje vseh zainteresiranih ter med njimi tudi na organizacijo mladih tehnikov in inženirjev. Da bi tekmovanje potekalo zadovoljivo ter uspešno, bodo pri Tovarniškem komiteju ZMS imenovali posebno komisijo za ocenjevanje predlogov. V tej komisi-

ji naj bi poleg mladih sodelovali tudi predstavniki sindikata, TK ZKS ter komisije za novatorstvo in racionalizacijo pri CDS. Po zaključku tekmovanja bodo posameznikom za najboljše predloge podelili nagrade, nagrajeni pa bodo tudi tisti mladinski aktivisti, ki se bodo najboljše izkazali.

Za rekreacijo vlada na Jesenicah vedno več zanimanja, kajti večina mladih je že vključena v razna kulturna in športna društva. Problem pa obstaja v naših samskih domovih, v katerih stanujejo v glavnem mladinci iz drugih republik. Morda bi kazalo v samskih domovih na Plavžu, v kadrovskega domu, na Straži in v samskem domu na Koroški Beli organizirati posebne odbore, ki bi skrbeli za vključevanje samskih delavcev v razna društva.

Očrtni problem v podjetju bo vsekakor razprava o novem statutu. Da bi bila razprava vsestranska in temeljita, nameravajo organizirati razpravo tako, da bi združili več mladinskih aktivov v eno skupino. Tako bi imeli na Javorniku eno tako skupino, v energetske in vzdrževalnih obratih drugo, v topilnicah tretjo in v predelovalnih obratih četrto. Razprava naj bi v glavnem potekala v obliki pogovorov, kjer bi imeli mladi možnost, da predlagajo morebitna nova določila, s katerimi bi izpopolnili po glavnja v osnutku novega statuta, še preden bi se začela javna razprava.

V kolikor bodo mladinci o teh in drugih vprašanih intenzivno razpravljali na konferenci, potem smo lahko prepričani, da bo konferenca uspela in da bodo sprejeti zaključki služili mladim kot napotilo za akcijo.

Slikar amater Tone Tomazin razstavlja

Ob 60-letnici planinstva v gornjesavski dolini prireja Planinsko društvo Jesenice samostojno razstavo slik svojega člana Toneta Tomazina, gornika in slikarja amaterja. Razstava pod nazivom »Slikar in gora« je bila odprta v četrtek v novem paviljonu trgovskega podjetja »Zarja« poleg Narodne banke in bo odprta do 8. novembra. Ljubitelji umetnosti si jo lahko ogledajo vsak dan od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure. Slikarska dela našega sode-

lavca Toneta Tomazina so dobro poznana ne le na Jesenicah, zato smo prepričani, da bo razstava dobro obiskana.

ZAHVALA

Podpisana Tilka Jakelj, zaposlena v žebliarni, se iskreno zahvaljujem sindikalnemu odboru žebliarne za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času moje bolezni in mi je bila zelo dobrodošla.

Tilka Jakelj
žebliarna

Mnenja o rekreaciji

Mladini pogoje za zdrav razvoj

Načelniku oddelka za notranje zadeve pri ObLO Jesenice, tov. Alojza Rakošeta, smo zaprosili za odgovore na vprašanja v zvezi s prostim časom in mladinskim prestopništvom.

Zanima nas, kako je z mladinskim prestopništvom na Jesenicah in kateri so vzroki zanj?

»Na Jesenicah opazimo, da je mladinsko prestopništvo v znatnem porastu. Med prestopki, ki jih mladi ljudje največ storijo, so tatvine in drugi prekrški. Analiza o stanju mladinske delikvence na Jesenicah je pokazala, da se prestopki pri mladoletnikih prično s sedmim letom starosti. Največ prekrškov se zgodi v poznih večernih urah in ponoči. Med delikventi je največ starejših mladoletnikov in mlajših polnoletnikov, posebno iz vrst vajenske mladine, ki jo je na Jesenicah zelo veliko, za katero pa vsi premalo skrbimo. Zanimiva je ugotovitev, da je precej prestopnikov iz dobro situiranih družin. Poudarjam, da samo z obsodbo mladoletnikov še nismo dovolj storili. Mladega človeka je treba pravilno vzgajati že v družini, potem pa spremljati njegov razvoj, dokler se ne osamosvoji. Mladinsko prestopništvo bomo omejevali le z vzgojnim delom ter vsklajenim prizadevanjem staršev šole in vse družbe.

Podatki o naraščanju mladinskega prestopništva na eni strani, na drugi pa podatki o zelo majhnih zmogljivostih varstvenih ustanov v primeri s potrebami, posebno pa neustrezen način družabnega, kulturnega in športnega življenja v prostem času, nas vedno znova postavljajo pred izzive, da bi morali tudi na tem vprašanju več delati. Samo z ugotavljanjem stanja se ni dovolj narejeno, potrebno je ustvariti osnovne pogoje za zdrav razvoj mladine, to pa bomo dosegli samo z vsklajeno akcijo vse družbe.

Katere ukrepe bi bilo treba na Jesenicah v prvi vrsti podvzeti?

»Če ugotavljamo, da so najpogostejši vzroki, da mladina zaide na kriva pota: neizpolnjevanje roditeljskih dolžnosti, pomanjkljivo upoštevanje šolskih predpisov, posebno pa »hora legalis«, zaprtost športnih in kulturnih društev, slaba programska politika kinematografov, poplava »šund« literature, se bomo morali z največjo odgovornostjo spoprijeti prav z rešitvijo teh vprašanj. Z ozirom na to, da se večina prekrškov zgodi v poznih večernih in nočnih urah, moramo doseči, da bodo starši, šole, posebno pa vsa društva, podjetja in organizacije, ki imajo zanimive programe za mladino, omogočile mladini obisk prireditve v popoldanskih in zgodnjih večernih urah. Prepričan sem, da bi se veliko mladine vključilo v obstoječa društva, če bi ta imela več posluha zanje. Če bi imeli v teh društvih primeren kader, ki bi znal zaposliti mlade ljudi, bi s tem rešili problem varstva in vzgoje mladine.

V. K

Skrb za grobove padlih, skrb nas vseh

Otožno in žalostno je na ta dan, ko vidiš, kako hodijo ljudje v črnini, skoraj brez besed, v trumah na obisk svojih dragih. Z rahlo upognjeno glavo in obloženimi rokami hodijo vsak svojo pot tihi in resnih obrazov, da okrase grobove domačih. Stopajo mimo gomil kot bi se bali mrtvim kaliti večni mir. Pogled na okrog te takoj opozori na različno urejena grobišča. Že od daleč vidiš razkošno urejen grob, ki bahavo gleda preko vseh in razkazuje svojo mogočnost tudi na tem mestu. Krog njega pa so skromni, toda lično urejeni spomeniki, ki so jim jih kupili in z ljubeznijo postavili svojci. So pa tudi grobovi, ki so visoko poraščeni s plevelem in popolnoma pozabljeni. Nikogar ni, ki bi odstranil plevel, nikogar, da bi prinesel kito cvetja in prižgal svečo.

Spominjam se, da mi je o tej podobi nekoč pripovedoval Jože Gregorčič, ki je hodil ob grobovih in kritično opazoval gibanje in dogajanje na njivi mrtvih. Videl je bogato okrašene gomile, videl pa tudi popolnoma pozabljene grobove, ki so nemo obtoževali takratno družbo. Le pregraja je ločila tako različno urejeno pokopališče. Na tem zapuščenem kraju so bili pokopani vojaki iz prve svetovne vojne iz vseh predelov prostrane avstroogrske monarhije. »Le tu in tam je gorela sveča, ki jo je prižgalo ljubeče srce,« mi pripoveduje Jože. Pozno v noč, ko je bilo pokopališče že skoraj prazno, je Jože s svojimi prijatelji lepo in dostojno uredil pokopališče neznanih vojakov. — »Enaki naj bodo na tem mestu, kjer se nehalo meje in razločki, kjer ni prevar in hinavščine,« je govoril Jože med opraviлом.

14. redna seja UO

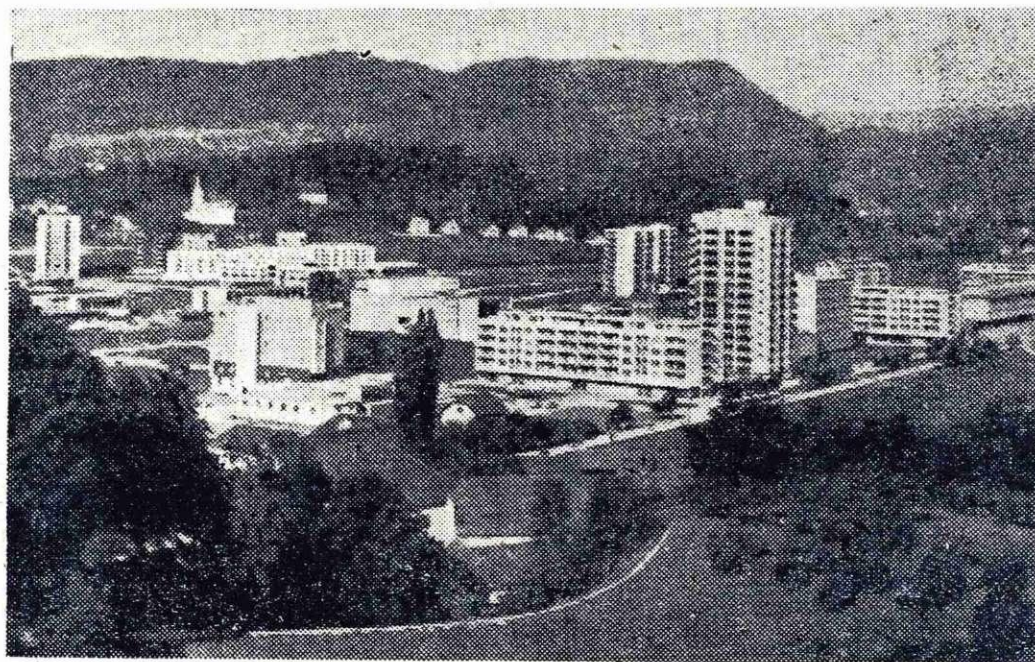
(Nadaljevanje s 1. str.)

— revizija cenikov.

Upravni odbor je sprejel tudi obvestilo ŽTP Ljubljana o voznem redu v prihodnji sezoni, ki pojasnjuje, da je bilo na evropski konferenci za potniški promet sklenjeno, da ostane vozni red vseh mednarodnih ekspresnih in brzovlakov nespremenjen. Na podlagi tega so pri ŽTP pregledali možnost, da bi ugodili naši želji in vozni red potniških vlakov spremenili tako, da bi z izmenami začeli

Leta 1928 je bilo vojaško pokopališče na Jesenicah prvič in zadnjič dostojno okrašeno, ko ga je okrasil Jože s svojimi tovariši. Prav gotovo Jože takrat ni mislil, da bo nekaj časa tudi njegov grob samo zaznamovan vrh prostrane Jelovice, na Lipniški planini.

Letošnje leto smo prezrili dan, ko je Jože Gregorčič kot komandant I. grupe odredov v težki in neenaki borbi z okupatorjem na Lipniški planini daroval svoje mlado življenje. Namesto običajnega kronologa naj bo v tem letu posvečen skromen odlomek njegovega humanega dela v življenju, da ga spoznamo z vseh strani.

Kdo naj skrbi za obletnice naših herojev in prvoborcev, kdo za njihova grobišča?

Franc Škrlič

pozneje. To na žalost ni mogoče, ker bi morali uvesti najmanj še en par vlakov na progi Ljubljana—Jesenice, kar ni mogoče, ker bo prihodnje leto prav ta odsek proge eno samo veliko gradbišče zaradi elektrifikacije proge. Razen tega bodo primorani pogostokrat posamezne odseke proge zapirati, da bi dela na elektrifikaciji potekala nemoteno. Obljubljajo, da bodo naše želje upoštevali, čim bo elektrifikacija končana, ker bodo takrat itak morali spreminiti celoten vozni red.

OBVESTILO

V času pred drugo svetovno vojno je imel vsak obrat v Železarni Jesenice svojo emajlirano značko, ki so jo sodelavci nosili v službenem času na kapi ali delovni bluzi. Starejše sodelavce in upokojece prosimo, v kolikor še hranijo te značke, da jih odstopijo proti odškodnini Tehničnemu muzeju Železarne Jesenice.

V Velenju

Le dobri dve uri sem imel časa za ogled kraja, ki ga zadnja leta hodijo ogledovat razni politični in družbeni delavci, posamezne delegacije, skupine delavcev in tudi ljudje izven naših meja.

Sicer sem že vedel, da so v Velenju naredili za svojega delavca več kot drugje, toda nisem vedel koliko in kaj. Ko sem videl Velenje, sem se vprašal, ali so se tovariši, ki so Velenje že videli, tudi kaj naučili.

Odločil sem se, da opišem, kaj sem videl v Velenju.

Najprej smo se ustavili ob novih rudniških napravah, ki naredijo na obiskovalca spoštljiv vtis. Že ob vhodu sem videl lepo urejeno in asfaltirano cesto, ki pelje prav do vseh objektov. Na obeh straneh so lepo urejeni parki, negovano drevje, očiščene travnate livade in lepo obarvane klopi. Čudilo me je, da je v to vloženo toliko truda,

je še nov hotel, nov kulturni dom, urejeni parki, cvetlične grede, lepo obarvane klopi, urejene in asfaltirane poti po vsem naselju in lepo tlakovana ploščad pred kulturnim domom, ki so ta kraj naredile podoben naselju, kjer imaš občutek, da so si arhitekti in prebivalci podali roke in ustvarili to, o čemer so prej lahko samo sanjali.

gred. Mogoče bi bilo zanimivo vedeti vrednost teh nasedov in stroške za vzdrževanje. Videl sem lahko, da prav v tem času prekopavajo grede in sadijo cvetice, ki bodo spomladaj ponovno zacvetele.

Ustavili smo se še v novem modernem hotelu. V njem je videti nemalo smelosti. Lepa restavracija, prostorna z novo in sodobno opremo, nudi delovnemu človeku prijetno počutje po opravljenem težkem in tudi nevarnem delu, globoko pod zemljo. Enako lahko rečem za bife. Le malo sem imel časa, vendar sem videl veliko.

Znašel sem se pred vprašanjem, kako je bilo vse to narejeno in kako ta skrb za lepoto še vedno ni ponehala. Gotovo je moralo biti veliko dobre volje, razumevanja in podpore družbenih ter političnih organov in dober delež samega prebivalstva.

Najlažje sem razumel, da lahko naš delovni človek v takem okolju lažje dela in da vse to sigurno vpliva na njegov kulturni dvig in delovni elan.

Ob tem me je vodila le ena misel. Mogoče bi lahko tudi na Jesenicah utvarili nekaj podobnega. Saj so naši ljudje prav tako pridni in dovezetni za lepoto in kulturo. Naš delavec, ki osem ur dela v martinarni, na plavžu, v valjarni in drugih pomožnih obratih, bi se verjetno prijetneje počutil v lepšem okolju.

Predlagam, da bi se Velenje ogledalo še več naših ljudi, ne samo predstavnikov raznih političnih in družbenih organizacij, tudi večje skupine delavcev iz raznih obratov.

Smo pred novimi nalogami in pred sedemletnim načrtom. Izvolili smo novo občinsko skupščino, v kateri prevladujejo mlajši. Prepričan sem, da imajo več volje in smelosti in tako lahko s polnim zaupanjem gledamo na prejšnj.

Upam, da se bodo organi upravljanja železarne smeleje vključili v naloge, ki so pred nami in bi nam morale biti skupne vsem.

Prepričan sem, da bomo tudi na Jesenicah ustvarili nekaj podobnega. Mogoče bomo za to potrebovali le veliko daljši čas.

Tudi predstavniki našega Turističnega društva naj bi si ogledali Velenje. Tudi zanje bo tam dovolj idej in načrtov.

V skupnem prizadevanju ter večjem razumevanju samoupravnih organov občine in vseh podjetij v občini, je upanje, da bomo na Jesenicah našli lepšo in ustrežnejšo pot za kulturni dvig Jesenic, ki bo nam samim najbolj koristil, obenem pa vendar zanikal slabe glasove umazanih in zanamanih Jesenicah.

Slovenko

13

Kaj bomo gledali v kinu?

• Iščemo podatke • Iščemo podatke •

Kino »Radio«

2. do 4. novembra ameriški film ZORO MAŠČEVALEC, ob 17. in 19. uri

5. novembra ameriški barvni CS film SERENADA VE-LIKE LJUBEZNI, ob 17. in 19. uri

6. novembra ameriški film APARTMA, ob 17. in 19. uri

7. in 8. novembra ameriški film je iz arhiva jugoslovanske Kinoteke, ob 17. in 19. uri

9. novembra francoski CS film UZDA OKOLI VRATU, ob 17. in 19. uri

Kino »Plavž«

2. in 3. novembra ameriški film APARTMA, ob 18. in 20. uri

4. in 5. novembra ameriški film ZORO MAŠČEVALEC, ob 18. in 20. uri

6. novembra ameriški barvni CS film SERENADA VE-LIKE LJUBEZNI, ob 18. in 20. uri

7. in 8. novembra zahodnonemški barvni film GRAŠČINA STRAHOV, ob 18. in 20. uri

9. novembra nemški barvni film POLNOČNA REVIJA, ob 18. in 20. uri

Kino Žirovnica

2. novembra italijanski film GARSONJERA

3. novembra angleški film FIGROV ZALIV

6. novembra ameriški film ZORO MAŠČEVALEC

9. novembra zahodnonemški barvni film GRAŠČINA STRAHOV

Kino Dovje-Mojstrana

2. novembra angleški film TIGROV ZALIV

3. novembra italijanski film GARSONJERA

7. novembra ameriški film ZORO MAŠČEVALEC

9. novembra ameriški film APARTMA

Kino Koroška Bela

2. novembra zahodnonemški barvni film GRAŠČINA STRAHOV

3. novembra ameriški CS film ALI LJUBITE BRAHMSA?

4. novembra ameriški film APARTMA

8. novembra jugoslovanski film OPERACIJA TIZIAN

9. novembra ameriški film POSTNA KOČIJA — film je iz arhiva jugoslovanske Kinoteke

Kino Kranjska gora

1. in 2. novembra ameriški CS film ALI LJUBITE BRAHMSA?

3. novembra zahodnonemški barvni film GRAŠČINA STRAHOV

7. novembra ameriški film APARTMA

8. in 9. novembra ameriški film ZORO MAŠČEVALEC

Slika predstavlja skupino partizanov, o katerih nimamo na razpolago nobenih podatkov. Želimo vedeti kraj in čas posnetka, kateri edinici so borci pripadali, imena borcev ter eventualno še kraj njihovega bivanja. Podatke čimprej pošljite Tehničnemu muzeju Železarne Jesenice.

Prosvetni delavci so zborovali

Kakor že nekaj let, je Svet za šolstvo pri občinski skupščini Jesenice tudi letos organiziral za prosvetne delavce šol na področju jeseniške občine zborovanje. Bilo je v soboto v novem hotelu Prisank v Kranjski gori. Po pozdravnih besedah predsednika Sveta in predsednika občinske skupščine tov. Ludvika Slamnika, je prof. Helena Puhar iz Ljubljane predavala o spolni vzgoji na šolah. V izredno zanimivi obliki je poudarila važnost in še bolj način poučevanja spolne vzgoje, ki naj bi bila vpletena v prav vse predmete skozi vsa leta šolanja. Za izredno zanimivo predavanje je bila prof. Puharjeva deležna dolgotrajnega aplavza.

trebno, da se stalno izpopolnjujejo tako na strokovnem, pedagoškem, psihološkem in ideološkem področju. Le visoko usposobljeni in zavestni pedagoški kadri bodo dali družbi nove mlade proizvajalce, ki bodo sposobni privedi naš gospodarski in družbeni sistem v obdobje visokega standarda delovnih ljudi, v obdobje socializma, komunizma.

Poleg predavanja prof. Puharjeve, ki je bilo osrednja točka zborovanja, pa so bile pomembne tudi besede predsednika občinske skupščine Ludvika Slamnika, ki niso bile le pozdravne, marveč lep prispevek k zborovanju in bogato napotilo za delo prosvetnim delavcem v jeseniški občini. Med drugim je dejal: »Prav je, da se prosvetni delavci jeseniške občine zberejo vsako leto na delovno-družabnem zboru, kjer poleg delovnega programa poglobljajo medsebojna poznanstva ter v sproščenih prijateljskih razgovorih izmenjujejo delovne izkušnje, mnenja in stališča. Razveseljivo je dejstvo, da se je položaj tako prosvetnih delavcev kot šolstva nasploh, znatno izboljšal, kar je dokaz, da družba vedno bolj ceni in vrednoti

zahtevno ter odgovorno delo prosvetnih delavcev. Poleg tega ima šolstvo nekatere povsem nove vzgojno-izobraževalne naloge. Nekaterim od teh se nismo materialno kot strokovno povsem dorasli. Še vedno manjkajo učni prostori, materialni pripomočki, pa tudi zavestni, socializmu predani delavci — pedagogi. Šole so zasedene z rednim poukom od jutra do večera in prosvetni delavci nimajo prostora in časa za delovanje na področju uspešnega razvijanja svobodnih aktivnosti, ki so za idejno socialistično vzgojo mladih ljudi zelo važne. Če se nekaterim konservativnim kadrom tako vzgajanje upira, so toliko bolj dolžni zrelejši in naprednejši storiti na tem področju več. Važna je dograditev šol v Mojstrani, Kranjski gori, na Plavžu in tudi na Koroški Beli in v Žirovnici. Nujno bo treba zgraditi potrebna stanovanja za prosvetne delavce. Te obsežne naloge bomo lahko izpolnili le s skrbnim varčevanjem in z združevanjem sredstev ter raznimi krediti. Maksimalne napore pa bomo morali vložiti tudi v večjo učinkovitost in kvaliteto vzgojno-izobraževalnega dela. Na mnoge naloge, ki jih je prinesla reforma šolstva, naši prosvetni kadri strokovno niso bili dovolj pripravljeni in je po-

Za čimboljše družbeno osamosvajanje šol oziroma razvijanje družbenega upravljanja v šolstvu ter uveljavljanje načela delitve dohodka po delu bo treba v bodoče mnogo več prizadevanj, iskanj, preizkušanj itd. kot doslej. Sama praksa in primerni pedagoški prijemi bodo najboljše izhodišče za uspešnejše razvijanje tako upravljanja šol kot uveljavljanja delitve dohodka po delu. Upravljanje šol, pristojnost posameznih družbenih organov kot delitev dela in odgovornosti znotraj šol se bo moralo odražati v novih šolskih statutih, kjer bo potrebno zelo precizno opredeliti delo in odgovornosti posameznikov ter posameznih organov šol.

Vzgoja celovite socialistične osebnosti je težka in odgovorna naloga, ki zahteva idejno zdravega, socializmu predanega in prizadevnega prosvetnega delavca, ki zahteva samopremagovanje, odpo-ved, študij, razmišljanje in ideološko delo, je zaključil predsednik Ludvik Slanik svoje izvajanje.

Dopoldanskemu delovnemu zborovanju je sledilo tovariško popoldne in je zbor tako z delovnega vidika kot z vidika utrjevanja tovarištva uspel.

P. U.

LOGANOVSKI KOTIČEK

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
18	17	5	55	4	1	20	14	45	11	26	35	28
66	43	54	34	39	31	62	50	60	38	59	27	43
44	58	7	42	71	63	2	49	53	24	44	50	6
12	19	59	5	22	8	24	56	45	74	67	46	68
72	16	30	52	10	54	64	69	76	75	37	33	36
73	64	43	48	42	25	29	9	32	65	40		

Prvi lik: A) darovanec, žrtvovanec, B) plačilni nalog banki, C) prispevek, sestavek za časopis, D) izloček žleze z notranjim izločanjem, E) ime ruskega skladatelja Ljadova, F) kemična prvina, ki običajno povzroča težave pri proizvodnji jekla, G) nova vrsta, odstavek, H) lahnjak, lahki kamen, I) izdelovalec jekla, J) reka v Bolgariji, tu-

di žensko ime, K) vojaško poročilo, L) drugo ime za mesto Antwerpen, M) znani nemški pisatelj.

Ob pravilni rešitvi dobiš na označenih poljih obrat naše železarne iz skupine valjarn. Če pa preneseš s pomočjo številke črke iz prvega v drugi lik, dobiš tam še devet obratov naše železarne.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76		

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 1. novembra od 12. ure do 8. novembra do 12. ure.

Zahodni del Jesenic: dr. Milan Čeh, Jesenice, Cesta maršala Tita 88, tel. 245 — interni 728.

Vzhodni del Jesenic: dr. Rajko Turk, Jesenice, Cesta revolucije 5, tel. 04 — Rešilna postaja Jesenice.

Pričeli so z izkopom temeljev za novo električno peč

Pretekli teden je pričelo gradbeno podjetje »Sava« z deli na izkopu temeljev za novo električno peč, ki jo bomo postavili v podaljšku hale martinarne. Pri izkopu uporabljajo tudi mehanizacijo, tako da delo sorazmerno hitro napreduje. Rok za postavitev celotnega temelja je 1. marec 1964 in zato bo moralo

podjetje »Sava« kar pohiteti, da bo izkop opravljen pravočasno.

Poleg del na izkopu temeljev bodo verjetno že v teku enega tedna pričeli tudi z izkopom za ponovno jamo. — Ker bodo ta dela opravljali v hali livne jame, bo potrebna dobra koordinacija med gradbenim podjetjem »Sava« in

obratovodstvom martinarne, da ne bo prišlo do težav pri proizvodnji.

Z začetkom del za temelje nove električne peči smo praktično začeli z novogradnjo v zvezi s predvideno rekonstrukcijo tudi v martinarni, če izvezamo dviganje strehe, kar je bilo izvedeno že prej.

Koliko nas je bilo v počitniških domovih

Obdobje oddihov je za nami. Res je bilo lepo in slišali smo številne pohvale. Tako v Crikvenici kot v Kaštel Lukšiču in na Mežakliji, povsod je bilo dovolj interesentov, razen za prvo izmeno v juniju.

Bile so tudi pomanjkljivosti, nekaj objektivnih pa tudi subjektivnih, vendar nobena ni bila tako velika, da je ne bi mogli popraviti. Primeri pa se tudi, da so ljudje preveč zahtevni ter za majhen denar hočejo komfort, ki ga tudi doma niso vajeni, posebno kar se tiče hrane. Nekateri se tudi ne zavedajo, da so počitniški domovi naša last, last vseh članov našega kolektiva, da je vanje vložen naš denar.

V Crikvenici je letos letovalo 1231 oseb, zmogljivost doma pa znaša 1331 oseb. 1051 oseb je letovalo 12 dni, ostali pa manj. Skupaj je bilo v Crikvenici 14.251 nočin, dočim je bilo planiranih 15.588. Pri podatkih pa niso všteti izleti, razen pri prenočninah. Enajst izletov v Crikvenico se je udeležilo 426 članov našega kolektiva. Lahko rečemo, da so bili izleti v Crikvenico tudi priljubljena oblika in so se jih udeležili pretežno taki, ki niso bili na rednem dopustu, med njimi so mnogi prvič videli morje.

Planirali smo, da bo v našem taboru v Kaštel Lukšiču letovalo 600 oseb po 12 dni. Letovalo jih je le 486, od tega 430 po 12 dni, ostali pa

manj. Od planiranih 7200 nočin je bilo izkoriščenih 5788. Tudi v Kaštel Lukšiču je bil organiziran en izlet.

To je bilo tudi naše zadnje letovanje v Lukšiču, ker smo se odločili, da uredimo počitniški tabor v Biogradu na moru.

Na Mežakliji smo imeli v počitniškem domu na razpolago 10 postelj, torej za 60 oseb po 12 dni. Na Mežakliji pa je letovalo 91 oseb. Ti podatki kažejo, da za Mežakljo vlada veliko zanimanje, v boljših pogojih pa bi bil tam lahko zgrajen oziroma urejen lep rekreacijski center za Jesenice. Tak center bi Jesenice nujno potrebovali, seveda pod pogojem, da bi bil dostopen za vse prebivalce Jesenic in okolice. Tako možnost imamo na Mežakliji, seveda v primeru, če Konzorcij ljubljanske Univerze ne bo več upravljal počitniški dom. Seveda s tem ne bi bili dani še vsi pogoji za rekreacijski center in bi morali v ta namen investirati še precej sredstev, da bi na Mežakliji dobili rekreacijski center, kakršnega si želimo.

Ob zaključku še nekaj podatkov, ki kažejo celoten pregled koriščenja dopustov v naših počitniških domovih. V celoti je koristilo dopust v naših počitniških domovih 1803 oseb, od tega 781 članov kolektiva, 364 družinskih članov, 311 otrok do 10 let starosti, 176 družinskih članov, ki so plačali polno ceno, 35 članov Zveze vojaških vojni invalidov in 141 upokojencev naše železarne.

Organiziranih je bilo tudi 12 izletov, katerih se je udeležilo 448 članov našega kolektiva. Ti podatki se nanašajo samo na tiste osebe, ki so koristile dopust v naših počitniških domovih z napotnico od sindikata, niso pa upoštevani vsi tisti, ki so koristili počitnice v naših domovih brez napotnic in so plačali polno ceno. To so bili v glavnem tuji gostje in jih je upravnik sprejel, v kolikor je imel na razpolago še prosta mesta v počitniškem domu ali taboru. To je nekaj podatkov, s katerimi smo prikazali pregled letošnje počitniške sezone, zdaj pa se že pripravljamo, da bomo lahko prihodnje leto sprejeli nove goste v naših počitniških domovih ob obali Jadranskega morja.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje žene se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem visoke peči za denarno pomoč, ki mi ji bila zelo dobrodošla.

Justin Abram,
vzdrževanje
visoke peči

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti moje ga ljubljenega moža, očeta in dedka

ALBINA BREGANTA

se prisrčno zahvaljujem vsem za poklonjene vence in cvetje, izrečeno sožalje in sočustvovanje ter pomoč v tej težki uri.

Prav posebno se zahvaljujem dr. Trampužu za skrbno zdravljenje, inž. Urbarju za poslovilne besede, sodelavcem iz valjarne 2400 za venec in denarno pomoč; enako elektro delavnic Javornik, soročnikom in sosedom ter vsem, ki so dragega pokojnika obiskovali v času bolezni in se v tako velikem številu poslovili od njega. Iskrena hvala voznikom osebnih avtomobilov.

Tolaži nas, da v najtežjih dneh nismo bili osamljeni.

Zena Zinka, sin Albin z družino

Letos že preko 600.000 dinarjev nagrad novatorjem

Člani našega železarskega kolektiva so vedno pokazali izredno in tudi zelo uspešno prizadevnost pri prijavljanju novatorskih in racionalizatorskih predlogov. Mnogi izmed njih so se s svojim tehničnim in strokovnim znanjem povzpeli celo tako visoko, da so reševali tudi težke in komplicirane probleme izumitelstva.

Posebno živahno pa je bilo delo članov našega kolektiva na tem polju v letih po osvoboditvi, ko je naša industrija hitela z naglimi in neučakanimi koraki v samostojnost in popolno osamosvojitve. — Avtorji tehničnih izboljšav so reševali probleme, za katere smo bili pred leti primorani klicati drago plačane inozemske strokovnjake.

Do sedaj so člani našega železarskega kolektiva po letu 1945 predložili v oceno in izvedbo že preko 1600 koristno izvedenih tehničnih izboljšav, ki prinašajo kolektivu vsako leto več sto milijonske prihranke.

Komisija za oceno tehničnih izboljšav ima vedno dovolj dela. Njena prva in glavna naloga ter obveznost je pospešeno in objektivno ocenjevanje številnih tehničnih izboljšav.

Na zadnji seji je komisija, ki je sestavljena iz vrst stro-

kovnjakov in izvedencev, objektivno in pozitivno ocenila sedem izboljševalnih predlogov in najbolj uspešnim avtorjem razdelila sedem nagrad ali odškodnin v višini 130.000 dinarjev.

Najbolje je bil ocenjen in tudi nagrajen s 50.000 dinarji predlog št. 1540 avtorja Borisa Kosa iz elektro delavnice, ki je na elektro motorjih, ki se zaganjajo sunkovito, namestil namesto u porov in krnilnih valjev zagonske dušilke ali induktivne upore. Predlog še ni dokončno izveden, zato je bila avtorju izplačana akontacija. Ko bo pomembna novost v celoti izvedena, bo predlog ponovno obravnavan in tudi stimulativno nagrajen na osnovi pravilno prikazanih in potrjenih koristi in prihrankov.

Z 20.000 dinarji je bil nagrajen Jože Maurer z javornika II, ki je z edinstveno prizadevnostjo uspešno iz-

boljšal pogon posnemalnih valjev v pocinkovalnici pločevine na Javorniku.

Kvalificirani jamski pomočnik v martinarni tov. Štefan Brevec je dobil za izboljšano izvedbo verig za slačenje bram in ingotov nagrado 15 tisoč dinarjev.

Vzdrževalci iz elektro delavnice na Jesenicah in vzdrževalnih obratov na Javorniku tov. Alojz Šimnic, Ivan Strgar in Ivan Šebat pa so dobili za svoje nove izvedbe po 10.000 dinarjev odškodnin in nagrad.

Vsem avtorjem tehničnih izboljšav se zahvaljujemo za njihovo izredno in uspešno prizadevnost in jim čestitamo k doseženim uspehom. Obenem pozivamo vse člane kolektiva, da tako kot do sedaj tudi v prihodnje prijavljajo na referat za novatorstvo in racionalizacijo koristno izvedene tehnične izboljšave. Vse izboljševalne predloge bodo člani komisije in izvedenci poskušali pozitivno in objektivno oceniti in na osnovi koristi ter prihrankov stimulativno nagraditi, kakor to predpisuje pravilnik o nagrajevanju tehničnih izboljšav.

Zuro

ZELEZAR - Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice - Ureja redakcijski odbor - Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Naslov: Uredništvo Železarnja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 - Tisk: CP - Gorenjski tisk